

Informacja o postanowieniach ogólnych warunków ubezpieczenia mienia od ognia i innych zdarzeń losowych, zatwierdzonych Uchwałą Zarządu TUV „TUZ” nr U/23/2007 z dnia 21 marca 2007 r, zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (DZ. U. 2015 r., poz. 1844)

Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub wartość wykupu ubezpieczenia	OWU: § 1 ust.5, § 2, § 3, § 4, § 5, § 6, § 16, § 17, § 18, § 20, § 19, § 28, § 29, § 30, § 33, § 34 Aneks nr 1: § 2, § 3, § 4, § 5, § 6 Aneks nr 4: § 2 ust. 3 Aneks nr 6: § 1 ust. 1 pkt 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11
Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia	OWU: § 1 ust. 4, § 19, § 24, § 25, § 26, § 28 ust. 6, § 29, § 30, § 33, § 35 ust. 3, § ust. 4 Aneks nr 1: §5, § 10, § 11 ust. 3 Aneks nr 6: § 1 ust. 1 pkt 7, 8, 11, 12

Niniejsze postanowienia zostały zatwierdzone Uchwałą Zarządu Nr U/30/2017 z dnia 25 stycznia 2017 r. i mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych od dnia 01 marca 2017 r.

Postanowienia początkowe

§ 1

1. Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia mienia od ognia i innych zdarzeń losowych, zwane dalej OWU, mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych między Towarzystwem Ubezpieczeń Wzajemnych „TUZ”, zwanym dalej TUW „TUZ”, a osobami fizycznymi będącymi przedsiębiorcami, osobami prawnymi oraz jednostkami organizacyjnymi nie posiadającymi osobowości prawnej, prowadzącymi działalność dokumentowaną księgami rachunkowymi, księgą przychodów i rozchodów lub rozliczającymi się na podstawie zryczałtowanego podatku od przychodu.
2. Umowę ubezpieczenia można także zawrzeć na rzecz osoby trzeciej, wymienionej w umowie ubezpieczenia. TUW „TUZ” może podnieść zarówno przeciwko osobie trzeciej, jak i Ubezpieczającemu zarzut, który ma wpływ na odpowiedzialność ubezpieczeniową TUW „TUZ”.
3. Za porozumieniem stron do umowy ubezpieczenia mogą być wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odmienne od ustalonych w niniejszych OWU, jednakże wszelkie postanowienia dodatkowe lub odmienne od ustalonych w niniejszych OWU oraz wszelkie zmiany zawartej już umowy ubezpieczenia muszą być sporządzone na piśmie w formie załącznika lub aneksu do polisy pod rygorem ich nieważności.
4. Niniejszych OWU nie stosuje się do ubezpieczenia podmiotów prowadzących działalność petrochemiczną lub wydobywczą, zarówno podziemną, jak i odkrywkową.
5. Umowa ubezpieczenia zawierana na podstawie niniejszych OWU obejmuje ochronę ubezpieczeniową wyłącznie zdarzenia zaistniałe w okresie ubezpieczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
6. W sprawach nieuregulowanych w niniejszych OWU do umowy ubezpieczenia mają zastosowanie właściwe przepisy prawa polskiego, a w szczególności Kodeksu Cywilnego i Ustawy o działalności ubezpieczeniowej.

Definicje

§ 2

Użyte w niniejszych OWU pojęcia oznaczają:

- 1) **akcja ratownicza** – uzasadnione działania mające na celu ratowanie przedmiotu ubezpieczenia, w związku z wystąpieniem zdarzeń objętych umową ubezpieczenia, w szczególności działania Straży Pożarnej i Policji;
- 2) **akt terroru** – nielegalne działanie lub akcja organizowana z pobudek ideologicznych, religijnych, politycznych lub społecznych, indywidualna lub grupowa, prowadzona przez osoby działające samodzielnie lub na rzecz, bądź z ramienia jakiegokolwiek organizacji lub rządu, skierowana przeciwko osobom, obiektom lub społeczeństwu, mająca na celu wywarcie wpływu na rząd, wprowadzenie chaosu, zastraszenie ludności lub dezorganizację życia publicznego przy użyciu przemocy bądź groźby użycia przemocy;
- 3) **budowla** – związany z gruntem obiekt budowlany nie będący budynkiem, wraz z instalacjami i urządzeniami, stanowiący całość techniczną i użytkową (łącznie z kosztami poniesionymi na remonty bieżące, kapitalne i adaptacyjne, jeżeli budowla stanowi własność Ubezpieczającego);
- 4) **budynek** – trwale związany z gruntem obiekt budowlany, posiadający fundament i dach, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych, wraz z instalacjami i urządzeniami technicznymi, stanowiący całość techniczną i użytkową (łącznie z kosztami poniesionymi na remonty bieżące, kapitalne i adaptacyjne, a także prace wykończeniowe, jeżeli budynek stanowi własność Ubezpieczającego);

we, jeżeli budynek stanowi własność Ubezpieczającego);

- 5) **dewastacja** – zniszczenie lub uszkodzenie przedmiotu ubezpieczenia wskutek aktu wandalizmu dokonanego przez osobę trzecią, z wyłączeniem szkód polegających na pobrudzeniu, pomazaniu, zachlapaniu, pomalowaniu itp. (np. „graffiti”) oraz szkód w szybach, gablotach, neonach i innych przedmiotach szklanych stanowiących wyposażenie lub element składowy (wszelkie formy wbudowania lub przymocowania) budynku, budowli, lokalu lub pomieszczenia;
- 6) **dym i sadza** – produkty niepełnego spalania ciał stałych, cieczy lub gazu, które nieprzewidzianie i nagle wydobyły się ze znajdujących się w miejscu ubezpieczenia urządzeń paleniskowych lub grzewczych (eksploatowanych zgodnie z przeznaczeniem i przepisami technicznymi, przy sprawnym funkcjonowaniu urządzeń wentylacyjnych i oddymiających) lub wydobyły się poza miejscem ubezpieczenia w wyniku pożaru;
- 7) **franszyza redukcyjna** – wartość określona kwotowo, o którą pomniejsza się każdorazowo ustalone odszkodowanie;
- 8) **grad** – opad atmosferyczny składający się z bryłek lodu;
- 9) **huk ponaddzwiękowy** – bezpośrednia fala uderzeniowa wywołana przez samoloty odrzutowe podczas przekraczania bariery dźwięku;
- 10) **huragan** – działanie wiatru o prędkości nie mniejszej niż 24 m/s, który wyrządza masowe lub pojedyncze szkody; wystąpienie tego zjawiska powinno być potwierdzone przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMiGW) – w przypadku braku możliwości uzyskania potwierdzenia przyjmuje się stan faktyczny i rozmiar szkód w miejscu ich powstania lub w najbliższym sąsiedztwie, świadczące o działaniu takiego wiatru;
- 11) **katastrofa budowlana** – niezamierzone i gwałtowne zniszczenie obiektu budowlanego lub jego części w rozumieniu prawa budowlanego;
- 12) **lokal** – trwale wyodrębnione w budynku pomieszczenie lub pomieszczenia, wraz z instalacjami i urządzeniami stanowiące całość techniczną i użytkową (łącznie z kosztami poniesionymi na remonty bieżące, kapitalne i adaptacyjne, a także prace wykończeniowe, jeżeli pomieszczenie lub pomieszczenia stanowią własność Ubezpieczającego);
- 13) **lawina** – gwałtowne zsuwanie się lub staczanie się mas śniegu, lodu, skał, kamieni, ziemi lub błota ze zboczy górskich bądź falistych;
- 14) **maszyny, urządzenia i wyposażenie** – rzeczy ruchome wykorzystywane do prowadzenia działalności, które w rozumieniu obowiązujących przepisów o rachunkowości nie stanowią środków obrotowych;
- 15) **mienie pracownicze** – rzeczy osobiste pracowników Ubezpieczającego (np. odzież, obuwie, rowery), w tym własne narzędzia i przedmioty niezbędne do wykonywania pracy lub te, które zazwyczaj lub na żądanie pracodawcy znajdują się w miejscu pracy, z wyłączeniem wartości pieniężnych, kart płatniczych, kredytowych, charge i debetowych oraz biżuterii, a także rzeczy o znacznej wartości jednostkowej, przekraczającej kwotę 300 zł (odpowiedzialność TUW „TUZ” za rzeczy o znacznej wartości jednostkowej ograniczona jest do kwoty 300 zł);
- 16) **mienie przyjęte do sprzedaży komisowej** – rzeczy stanowiące własność osób trzecich, przyjęte przez Ubezpieczającego do sprzedaży komisowej na podstawie właściwych dokumentów przyjęcia (np. umowa dotycząca sprzedaży komisowej potwierdzająca przyjęcie mienia), potwierdzających fakt wydania tego mienia Ubezpieczającemu;
- 17) **mienie przyjęte w celu wykonania usługi** – rzeczy stanowiące własność osób trzecich, przyjęte przez Ubezpieczającego na podstawie właściwych dowodów przyjęcia (np. umowy o wykonanie usługi), potwierdzających fakt wydania tego mienia Ubezpieczającemu, w celu wykonania na tym mieniu usługi (np. prania, czyszczenia, naprawy, przeróbki), w zakresie zgodnym z zawartą umową;
- 18) **nadubezpieczenie mienia** – sytuacja, gdy ustalona w umowie suma

ubezpieczenia mienia dotkniętego szkodą jest w dniu szkody wyższa od faktycznej wartości tego mienia, na podstawie której Ubezpieczający ustalił sumę ubezpieczenia;

- 19) **nakłady inwestycyjne** – udokumentowane wydatki poniesione na remonty kapitalne i adaptacyjne, a także prace wykończeniowe budynków, budowli lub lokali, jeżeli obiekty te nie stanowią własności Ubezpieczającego;
- 20) **niedoubezpieczenie** – sytuacja, gdy ustalona w umowie suma ubezpieczenia mienia dotkniętego szkodą jest w dniu szkody niższa od faktycznej wartości tego mienia, na podstawie której Ubezpieczający ustalił sumę ubezpieczenia;
- 21) **osuwanie się ziemi** – ruchy ziemi na stokach, nie spowodowane działalnością ludzką;
- 22) **powódź** – zalanie terenów wskutek podniesienia się wody w korytach wód płynących i stojących; za powódź uważa się również zalanie terenów w wyniku deszczu nawalnego bądź spływu wód po zboczach lub stokach na terenach górskich i falistych;
- 23) **pożar** – działanie ognia, który przedostał się poza palenisko lub powstał bez paleniska i rozszerzył się o własnej sile;
- 24) **przepięcie** – pośrednie skutki wyładowania elektryczności atmosferycznej powodujące przepływ przez przedmiot ubezpieczenia prądu o napięciu wyższym niż określona dla tego przedmiotu wartość szczytowa najwyższego napięcia roboczego (użytkowego) i nie powodujące jednocześnie pożaru w tym przedmiocie;
- 25) **rozmrożenie** – zepsucie artykułów spożywczych wskutek rozmrożenia będącego następstwem udokumentowanej przerwy w dostawie przez zakład energetyczny prądu elektrycznego trwające ponad dwie godziny lub uszkodzenia urządzeń chłodniczych w wyniku uderzenia pioruna lub przepięcia;
- 26) **system ubezpieczenia na pierwsze ryzyko** – system, w którym suma ubezpieczenia ustalana jest według wysokości prawdopodobnej maksymalnej szkody, która może powstać wskutek jednego zdarzenia objętego umową ubezpieczenia;
- 27) **system ubezpieczenia na sumy stałe** – system, w którym suma ubezpieczenia ustalana jest według najwyższej przewidywanej dziennej jej wartości w okresie ubezpieczenia;
- 28) **system ubezpieczenia na sumy zmienne** – system, w którym suma ubezpieczenia środków obrotowych ustalana jest według najwyższej przewidywanej dziennej jej wysokości w okresie ubezpieczenia, z tym że wartość środków obrotowych musi podlegać okresowemu obniżeniu, co najmniej o 40% w stosunku do sumy ubezpieczenia; Ubezpieczający przy zawarciu umowy ubezpieczenia opłaca składkę zaliczkową (depozytową, tj. nie podlegającą zwrotowi), natomiast rozliczenia ostatecznej składki dokonuje się bez zwłoki po rozwiązaniu umowy ubezpieczenia; suma ubezpieczenia środków obrotowych w oparciu o niniejszy system może być ustalana wyłącznie przez Ubezpieczającego prowadzącego księgi rachunkowe (pełną księgowość), zgodnie z obowiązującymi przepisami o rachunkowości;
- 29) **śnieg** – bezpośrednie działanie nagromadzonego śniegu, którego:
 - a) opad przekroczył 85% wartości charakterystycznej (normowej) obciążenia śniegiem gruntu, właściwej dla strefy, w której znajduje się budynek lub budowla, określonej według obowiązującej normy polskiej „obciążenie śniegiem”, a jego ciężar spowodował uszkodzenie przedmiotu ubezpieczenia; warunkiem uznania szkody za spowodowaną opadami śniegu jest, aby przynajmniej jedna stacja meteorologiczna IMGW, zlokalizowana na terenie tej samej strefy lub strefy o niższej wartości charakterystycznej obciążenia śniegiem w promieniu 100 km od ubezpieczonego budynku lub budowli, zmierzyła ciężar pokrywy śnieżnej przekraczający 85% wartości charakterystycznej (normowej) właściwej dla miejsca lokalizacji budynku lub budowli,
 - b) ciężar spowodował zawalenie się mienia sąsiedniego na przedmiot ubezpieczenia;
- 30) **środki obrotowe** – rzeczy stanowiące towary, surowce, materiały w przerobie, materiały pomocnicze, wyroby gotowe, opakowania;
- 31) **trzęsienie ziemi** – naturalny, krótki i gwałtowny wstrząs (lub ich serie) gruntu, powstały pod powierzchnią ziemi i rozchodzący się w postaci fal sejsmicznych od ośrodka (epicentrum), znajdującego się na powierzchni, gdzie drgania są najsilniejsze; przy określaniu siły trzęsienia ziemi używa się skali magnitud (skala Richtera);
- 32) **Ubezpieczający** – podmiot, o którym mowa w § 1 ust. 1, zawierający umowę ubezpieczenia i zobowiązany do zapłacenia składki;
- 33) **uderzenie pioruna** – bezpośrednie wyładowanie elektryczności atmosferycznej na przedmiot ubezpieczenia, powodujące przepływ ładunku elektrycznego przez ten przedmiot;
- 34) **uderzenie pojazdu lądowego** – uderzenie lądowego pojazdu mechanicznego będącego w ruchu w przedmiot ubezpieczenia, powodujące szkodę (z wyłączeniem szkód wyrządzonych przez Ubezpieczającego lub osoby, za które ponosi on odpowiedzialność, a także szkód powstałych we wszelkich pojazdach i ich ładunkach oraz ulicach lub drogach) polegającą na uszkodzeniu lub zniszczeniu tego przedmiotu;
- 35) **padek pojazdu powietrznego** – katastrofa bądź przymusowe lądowanie samolotu silnikowego, bezsilnikowego lub innego obiektu latającego, a także upadek ich części lub przewożonego ładunku, z wyłączeniem zrzutu paliwa;
- 36) **wartości pieniężne** – krajowe i zagraniczne znaki pieniężne (gotówka) oraz akcje i obligacje;
- 37) **wartość księgową brutto:**
 - a) dla budynków, budowli, maszyn urządzeń i wyposażenia stanowiących środki trwałe – wartość początkowa uwzględniająca obowiązujące przeszacowania,
 - b) dla maszyn, urządzeń i wyposażenia nie stanowiących środków trwałych (niskocenne składniki majątku) – wartość początkowa;
- 38) **wartość odtworzeniowa (nowa):**
 - a) dla budynku, budowli, lokalu oraz nakładów inwestycyjnych – wartość odpowiadająca kosztom budowy (odtworzenia) przedmiotu ubezpieczenia w tym samym miejscu, z uwzględnieniem tych samych wymiarów, konstrukcji, materiałów i standardu wykończenia,
 - b) dla maszyn, urządzeń i wyposażenia – wartość odpowiadająca cenie zakupu przedmiotu ubezpieczenia, z uwzględnieniem tych samych lub najbardziej zbliżonych parametrów technicznych, gatunku i rodzaju, wraz z kosztami transportu i montażu, o ile koszty te uwzględnia się w cenie nabycia;
- 39) **wartość rzeczywista:**
 - a) dla budynku, budowli, lokalu oraz nakładów inwestycyjnych – wartość ustalona zgodnie z pkt 38a po potrąceniu stopnia zużycia technicznego,
 - b) dla maszyn, urządzeń i wyposażenia – wartość ustalona zgodnie z pkt 38b po potrąceniu stopnia zużycia technicznego, z zastrzeżeniem, iż wartość rzeczywista sprzętu elektronicznego odpowiada cenom rynkowym tego typu sprzętu, tj. cenom obowiązującym na rynku wtórnym (komisy lub inne podmioty specjalizujące się w obrocie sprzętem używanym), najbardziej zbliżonym obszarowo do miejsca powstania szkody;
- 40) **wybuch** – gwałtowna zmiana stanu równowagi układu z jednoczesnym wyzwoleniem się gazów, pyłów lub pary, wywołanym ich właściwością rozprzestrzeniania się; w odniesieniu do naczyń ciśnieniowych i innych tego rodzaju zbiorników warunkiem uznania szkody za spowodowanej jest, aby przynajmniej jedna stacja meteorologiczna IMGW, zlokalizowana na terenie tej samej strefy lub strefy o niższej wartości charakterystycznej obciążenia śniegiem w promieniu 100 km od ubezpieczonego budynku lub budowli, zmierzyła ciężar pokrywy śnieżnej przekraczający 85% wartości charakterystycznej (normowej) właściwej dla miejsca lokalizacji budynku lub budowli,

dowaną wybuchem jest to, aby ściany tych naczyń i zbiorników uległy rozerwaniu w takim stopniu, iż wskutek ujęcia gazów, pyłów, pary lub cieczy nastąpiło nagłe wyrównanie ciśnień; za wybuch uważa się również implozję polegającą na uszkodzeniu zbiornika lub aparatu próżniowego ciśnieniem zewnętrznym;

41) **zalanie** – szkoda powstała wskutek:

- a) nie zamierzonego i nie kontrolowanego wydostania się wody, pary wodnej lub płynów z urządzeń, sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, grzewczej lub technologicznej na skutek awarii tych urządzeń,
- b) cofnięcia się wody lub ścieków z urządzeń wodociągowych lub kanalizacyjnych,
- c) nieumyślnego pozostawienia otwartych kranów lub innych zaworów w urządzeniach sieci określonych w podpunkcie a,
- d) samoczynnego uruchomienia się automatycznych instalacji gaśniczych (tryskaczowych lub zraszaczowych), z wyłączeniem przypadków będących następstwem pożaru, prób, naprawy, przebudowy oraz modernizacji instalacji lub budynku, budowli, lokalu,
- e) działania wody pochodzącej z opadu atmosferycznego w postaci deszczu, topniejącego śniegu lub gradu;

42) **zapadanie się ziemi** – obniżenie się terenu z powodu zawalenia się podziemnych pustych przestrzeni w gruncie, nie spowodowane działalnością ludzką;

43) **zasada proporcji** – zasada skutkująca ustaleniem wysokości odszkodowania w takiej proporcji, w jakiej przyjęta w umowie suma ubezpieczenia mienia dotkniętego szkodą pozostaje do faktycznej jego wartości, na podstawie której Ubezpieczający ustalił sumę ubezpieczenia (definicja ma zastosowanie w przypadku ewentualnego stwierdzenia niedoubezpieczenia w systemie ubezpieczenia na sumy stałe lub sumy zmienne).

Przedmiot i miejsce ubezpieczenia

§ 3

1. Przedmiotem ubezpieczenia może być mienie znajdujące się w posiadaniu Ubezpieczającego na podstawie udokumentowanego tytułu prawnego, z zastrzeżeniem ust. 4.
2. Na wniosek Ubezpieczającego ochroną ubezpieczeniową mogą być objęte następujące grupy mienia:
 - 1) budynki;
 - 2) budowle;
 - 3) lokale;
 - 4) nakłady inwestycyjne;
 - 5) maszyny, urządzenia, wyposażenie;
 - 6) środki obrotowe stanowiące własność Ubezpieczającego;
 - 7) wartości pieniężne stanowiące własność Ubezpieczającego;
 - 8) mienie pracownicze;
 - 9) mienie przyjęte do sprzedaży komisowej;
 - 10) mienie przyjęte w celu wykonania usługi.
3. Przedmiot ubezpieczenia objęty jest ochroną ubezpieczeniową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w miejscu ubezpieczenia określonym w umowie ubezpieczenia, a mienie pracownicze także w każdym miejscu pracy zarobkowej wykonywanej na polecenie Ubezpieczającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
4. Umowa ubezpieczenia nie obejmuje ochroną ubezpieczeniową:
 - 1) szklarni, namiotów, inspektów, kiosków bez fundamentów oraz straganów;
 - 2) akt, dokumentów, rękopisów, danych na nośnikach wszelkiego rodzaju,

prototypów, wszelkich modeli, wzorów i eksponatów muzealnych lub zabytkowych, antyków, dzieł sztuki, zbiorów filatelistycznych, numizmatycznych oraz przedmiotów mających wartość kolekcjonerską;

- 3) wszelkich pojazdów mechanicznych podlegających w myśl odpowiednich przepisów obowiązkom związanym z dopuszczeniem ich do ruchu lądowego, wodnego lub powietrznego;
- 4) zwierząt;
- 5) drzew, krzewów, roślin na pnieniu lub innych upraw, a także pozostałego mienia znajdującego się w szklarniach, namiotach, inspektach, kioskach bez fundamentów oraz na straganach;
- 6) metali szlachetnych, platyny, złota, srebra oraz wyrobów z tych metali, kamieni szlachetnych i półszlachetnych oraz pereł, a także żetonów, wszelkich kart elektronicznych, losów loteryjnych, biletów komunikacyjnych, znaków skarbowych akcyzy oraz czeków i innych papierów wartościowych zastępujących w obrocie gotówkę (nie dotyczy akcji oraz obligacji);
- 7) programów komputerowych, a także nośników danych, chyba że stanowią one element składowy ubezpieczonych maszyn (urządzeń) lub środki obrotowe bądź mienie przyjęte do sprzedaży komisowej;
- 8) mienia nie dopuszczonego do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bądź nielegalnie wprowadzonego na polski obszar celny oraz mienia, którego zakup udokumentowany jest dowodem uznanym za fałszywy;
- 9) towarów przeterminowanych, a także wycofanych z obrotu, w tym również wycofanych w wyniku reklamacji lub nie dopuszczonych do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

5. Na wniosek Ubezpieczającego i za zgodą Centrali TUW „TUZ”, ochroną ubezpieczeniową może zostać objęte mienie określone w ust. 4 pkt 1-6.

Zakres ubezpieczenia

§ 4

1. Na wniosek Ubezpieczającego umowa ubezpieczenia może być zawarta w podstawowym, rozszerzonym lub pełnym zakresie ubezpieczenia.
2. W podstawowym zakresie ubezpieczenia TUW „TUZ” ponosi odpowiedzialność ubezpieczeniową za szkody w przedmiocie ubezpieczenia będące bezpośrednim następstwem:
 - 1) pożaru;
 - 2) dymu i sadzy;
 - 3) uderzenia pioruna;
 - 4) wybuchu;
 - 5) upadku pojazdu powietrznego.
3. W rozszerzonym zakresie ubezpieczenia TUW „TUZ” ponosi odpowiedzialność ubezpieczeniową za szkody w przedmiocie ubezpieczenia będące bezpośrednim następstwem zdarzeń losowych określonych w ust. 2 oraz dodatkowo:
 - 1) gradu;
 - 2) huku ponadźwiękowego;
 - 3) huraganu;
 - 4) lawiny;
 - 5) osuwania się ziemi;
 - 6) śniegu;
 - 7) trzęsienia ziemi;
 - 8) uderzenia pojazdu;
 - 9) zalania;
 - 10) zapadania się ziemi.
4. W pełnym zakresie ubezpieczenia TUW „TUZ” ponosi odpowiedzialność ubez-

pieczeniową za szkody w przedmiocie ubezpieczenia będące bezpośrednim następstwem zdarzeń losowych określonych w ust. 2 i 3 oraz dodatkowo powodzi.

§ 5

Na wniosek Ubezpieczającego, za zapłatą dodatkowej składki i niezależnie od wybranego przez Ubezpieczającego zakresu ubezpieczenia, o którym mowa w § 4, TUW „TUZ” może ponosić odpowiedzialność ubezpieczeniową za szkody w przedmiocie ubezpieczenia będące bezpośrednim następstwem wybranych przez Ubezpieczającego następujących zdarzeń losowych:

- 1) dewastacji;
- 2) katastrofy budowlanej;
- 3) przepięcia;
- 4) rozmrożenia (dotyczy wyłącznie środków obrotowych);
- 5) aktu terroru, o ile w jego następstwie przyczyną szkody był pożar, wybuch lub upadek statku powietrznego, a czyn ten nie był wymierzony przeciwko Ubezpieczającemu.

§ 6

W granicy sumy ubezpieczenia TUW „TUZ” ponosi również odpowiedzialność ubezpieczeniową za szkody w przedmiocie ubezpieczenia powstałe w czasie akcji ratowniczej, prowadzonej w związku z wystąpieniem zdarzenia losowego objętego umową ubezpieczenia, a także za udokumentowane koszty wynikłe z zastosowania wszelkich dostępnych Ubezpieczającemu środków w celu zmniejszenia powstałej szkody w przedmiocie ubezpieczenia i zabezpieczenia bezpośrednio zagrożonego przedmiotu ubezpieczenia przed szkodą oraz za udokumentowane koszty uprzątnięcia pozostałości po szkodzie, z zastrzeżeniem § 29 ust. 3.

Suma i system ubezpieczenia

§ 7

1. Sumę ubezpieczenia ustala Ubezpieczający w oparciu o przyjętą wartość i ustalony system ubezpieczenia, z zastrzeżeniem ust. 4.
2. W zależności od rodzaju przedmiotu ubezpieczenia, umowa ubezpieczenia może zostać zawarta w następujących systemach ubezpieczenia:
 - 1) na sumy stałe;
 - 2) na pierwsze ryzyko;
 - 3) na sumy zmienne.
3. W systemie ubezpieczenia:
 - 1) na sumy stałe – ochroną ubezpieczeniową mogą być objęte: budynki, budowle, lokale, nakłady inwestycyjne, maszyny, urządzenia i wyposażenie, środki obrotowe, mienie przyjęte do sprzedaży komisowej, mienie przyjęte w celu wykonania usługi;
 - 2) na pierwsze ryzyko – ochroną ubezpieczeniową mogą być objęte: wartości pieniężne, mienie pracownicze;
 - 3) na sumy zmienne – ochroną ubezpieczeniową mogą być objęte środki obrotowe.
4. Zasady ustalania sum ubezpieczenia dla zdarzeń losowych, o których mowa w § 5, zostały określone w § 9.

§ 8

1. W ubezpieczeniu na sumy stałe, podstawą ustalenia sumy ubezpieczenia dla:
 - 1) budynków, budowli, lokali i nakładów inwestycyjnych oraz maszyn, urządzeń, wyposażenia jest przewidywana najwyższa ich dzienna wartość w okresie ubezpieczenia, ustalona według wybranej przez Ubezpieczającego, tj.:
 - a) wartości odtworzeniowej (nowej), z tym że suma ubezpieczenia dla

budynków, budowli oraz lokali może być ustalona w tej wartości, jeżeli w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia obiekty te nie są starsze niż 40 lat lub były poddane generalnemu remontowi nie więcej niż 40 lat od dnia liczonego po zakończeniu remontu generalnego,

- b) księgowej brutto,
 - c) rzeczywistej;
 - 2) środków obrotowych jest przewidywana najwyższa ich dzienna wartość w okresie ubezpieczenia, ustalona według cen zakupu lub kosztów wytworzenia;
 - 3) mienia przyjętego do sprzedaży komisowej jest przewidywana najwyższa dzienna jego wartość w okresie ubezpieczenia, ustalona według cen przyjęcia do sprzedaży komisowej (bez prowizji komisowej), jednak nie większych niż wartość rzeczywiście (wartość nowa po potrąceniu stopnia zużycia);
 - 4) mienia przyjętego od osób trzecich w celu wykonania usługi jest przewidywana najwyższa dzienna jego wartość w okresie ubezpieczenia, ustalona według wartości rzeczywistej (wartość nowa po potrąceniu stopnia zużycia) bez kosztu usługi.
2. W ubezpieczeniu na pierwsze ryzyko sumę ubezpieczenia ustala Ubezpieczający w wysokości prawdopodobnej maksymalnej szkody, która może powstać wskutek jednego zdarzenia losowego objętego umową ubezpieczenia, przy czym:
 - 1) dla wartości pieniężnych:
 - a) gotówki – według wartości nominalnej,
 - b) akcji na okaziciela nie dopuszczonych do publicznego obrotu – według wartości księgowej przypadającej na jedną akcję w dniu sporządzenia bilansu za okres rozrachunkowy poprzedzający dzień zawarcia umowy ubezpieczenia,
 - c) dla akcji i obligacji na okaziciela dopuszczonych do publicznego obrotu – według wartości rynkowej odpowiadającej cenie sprzedaży netto, tj. bez prowizji i opłat związanych z obrotem tymi papierami;
 - 2) dla mienia pracowniczego – według wartości odpowiadającej iloczynowi liczby pracowników oraz zadeklarowanej wartości rzeczywistej (przy założeniu 20% stopnia zużycia) mienia przypadającej na jednego pracownika (sumy ubezpieczenia przypadającej na jednego pracownika), z tym że:
 - a) suma ubezpieczenia przypadająca na jednego pracownika w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia nie może być wyższa niż 1 000 zł,
 - b) w dniu powstania szkody oblicza się ponownie sumę ubezpieczenia przypadającą na jednego pracownika, która równa jest ilorazowi całkowitej sumy ubezpieczenia mienia pracowniczego (ustalonej w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia jako iloczyn liczby pracowników i wartości rzeczywistej mienia przypadającej na jednego pracownika) i liczby pracowników w dniu powstania szkody.
 3. W ubezpieczeniu na sumy zmienne sumę ubezpieczenia środków obrotowych ustala się według najwyższej przewidywanej ich dziennej wysokości w okresie ubezpieczenia, ustalonej według ceny zakupu lub wytworzenia, przy czym:
 - 1) ubezpieczenie w tym systemie może być zawarte wyłącznie z Ubezpieczającym prowadzącym księgi rachunkowe (pełną księgowość), zgodnie z obowiązującymi przepisami o rachunkowości;
 - 2) ubezpieczenie w tym systemie może być zawarte wyłącznie na okres dwunastu miesięcy;
 - 3) suma ubezpieczenia (najwyższa przewidywana dzienna wartość środków obrotowych w okresie ubezpieczenia) nie może być niższa niż równowartość 250 000 zł;
 - 4) środki obrotowe w tym systemie mogą być ubezpieczone wyłącznie,

jeśli ich wartość w okresie ubezpieczenia będzie podlegać okresowemu obniżeniu, co najmniej o 40% w stosunku do sumy ubezpieczenia.

4. Ubezpieczający będący podatnikiem podatku VAT ustala sumy ubezpieczenia według wartości netto (bez podatku VAT) – nie dotyczy mienia pracowniczego oraz wartości pieniężnych.

§ 9

1. Dla zdarzeń losowych określonych w § 5, Ubezpieczający ustala odrębne sumy ubezpieczenia z tym, że nie mogą one być wyższe niż:

- 1) 100 000 zł – dla dewastacji;
- 2) 1 000 000 zł – dla katastrofy budowlanej;
- 3) 100 000 zł – dla przepięcia;
- 4) 20 000 zł – dla rozmrożenia;
- 5) 1 000 000 zł – dla aktu terroru, o ile w jego następstwie bezpośrednią przyczyną szkody był pożar, wybuch lub upadek statku powietrznego, a czyn ten nie był wymierzony przeciwko Ubezpieczającemu.

2. Sumy ubezpieczenia dla zdarzeń losowych określonych w ust. 1, odnoszą się do ubezpieczonego mienia w wybranym przez Ubezpieczającego zakresie ubezpieczenia, o którym mowa w § 4 oraz do ustalonych wartości, o których mowa w § 8.

3. Na wniosek Ubezpieczającego i za zgodą Centrali TUW „TUZ”, sumy ubezpieczenia określone w ust. 1 mogą zostać podwyższone.

§ 10

1. Określona w umowie ubezpieczenia suma ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności ubezpieczeniowej TUW „TUZ” w okresie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Suma ubezpieczenia ulega pomniejszeniu o wartość wypłaconego odszkodowania – zasada wyczerpania sumy ubezpieczenia.

3. Na wniosek Ubezpieczającego i za zapłatą uzupełniającej lub dodatkowej składki, suma ubezpieczenia w okresie ubezpieczenia może być odpowiednio przywrócona do pierwotnej wysokości lub podwyższona. Przywrócona do pierwotnej wysokości lub podwyższona suma ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności ubezpieczeniowej TUW „TUZ” od dnia następnego po zapłaceniu uzupełniającej lub dodatkowej składki.

Składka ubezpieczeniowa

§ 11

1. Wysokość składki za ubezpieczenie określa się w polisie i na podstawie taryfy składek obowiązującej w dniu zawarcia lub zmiany umowy ubezpieczenia. Termin zapłaty składki określa się w polisie.

2. Składka może być rozłożona na raty. Termin zapłaty pierwszej i kolejnych rat oraz ich wysokość określa się w polisie. Za zapłatę składki lub raty składki nie uważa się zapłaty kwoty niższej od wynikającej z umowy ubezpieczenia.

3. Zapłaty składki lub jej pierwszej raty Ubezpieczający dokonuje w chwili zawarcia umowy ubezpieczenia chyba, że umówiono się inaczej.

4. W przypadku gdy składka lub rata składki za ubezpieczenie płatna jest w formie przelewu bankowego lub przekazu pocztowego, za dzień zapłacenia składki lub raty składki uważa się datę złożenia zlecenia zapłaty w banku lub urzędzie pocztowym na właściwy rachunek TUW „TUZ”, pod warunkiem że na rachunku Ubezpieczającego znajdowały się wystarczające środki finansowe. W odmiennym przypadku, za dzień zapłacenia składki lub raty składki

uważa się datę, kiedy składka lub jej rata znalazła się na rachunku TUW „TUZ” w taki sposób, że TUW „TUZ” mogło nią dysponować.

5. Składkę uzupełniającą i dodatkową, o których mowa w § 10 ust. 3, oblicza się za każdy miesiąc pozostałego okresu ubezpieczenia, proporcjonalnie do tego okresu, z tym że każdy rozpoczęty miesiąc okresu ochrony ubezpieczeniowej liczy się jako wykorzystany (pełny).

6. W momencie ustalenia odszkodowania (zatwierdzenia do wypłaty) wszystkie niezapłacone jeszcze raty składki stają się wymagalne i potrąca się je z odszkodowania chyba, że Ubezpieczający zapłaci je przed jego wypłatą. O potrąceniu rat składki z wypłaconego odszkodowania TUW „TUZ” informuje Ubezpieczającego na piśmie. Postanowienia niniejszego ustępu nie zwalniają Ubezpieczającego z obowiązku zapłaty składki lub jej rat w terminie oznaczonym w polisie nawet, jeżeli toczy się jeszcze proces likwidacji szkody.

§ 12

W przypadku ubezpieczenia środków obrotowych w systemie sum zmiennych, wysokość składki ustala się z uwzględnieniem postanowień § 8 ust. 3, przy czym:

- 1) Ubezpieczający obowiązany jest zapłacić składkę zaliczkową (depozytową – nie podlegającą zwrotowi), w wysokości nie mniejszej niż 60% składki ubezpieczeniowej obliczonej na podstawie sumy ubezpieczenia (najwyższej przewidywanej dziennej wartości środków obrotowych w okresie ubezpieczenia) i przyjętej stawki taryfowej;
- 2) w terminie do 30 dni od zakończenia okresu ubezpieczenia, Ubezpieczający przekaże TUW „TUZ” raport o stanie faktycznej wartości środków obrotowych na ostatni dzień każdego kalendarzowego miesiąca okresu ubezpieczenia;
- 3) rozliczenie ostatecznej składki ubezpieczeniowej zostanie sporządzone przez TUW „TUZ” po okresie ubezpieczenia na podstawie średniej arytmetycznej okresowych (miesięcznych) faktycznych stanów wartości środków obrotowych na ostatni dzień każdego kalendarzowego miesiąca okresu ubezpieczenia (podanych w raporcie, o którym mowa w pkt 2), jako iloczyn tej średniej i stawki taryfowej przyjętej w umowie ubezpieczenia;
- 4) w przypadku gdy wysokość ostatecznej składki ubezpieczeniowej przewyższa składkę zaliczkową (depozytową), Ubezpieczający w terminie 14 dni od otrzymania wezwania od TUW „TUZ” dopłaci powstałą różnicę do wysokości składki należnej, obliczonej zgodnie z pkt 3;
- 5) nie przekazanie do TUW „TUZ” raportu, o którym mowa w pkt 2, stanowi podstawę dla TUW „TUZ” do dochodzenia od Ubezpieczającego pełnej składki ubezpieczeniowej obliczonej zgodnie z systemem sum stałych, tj. w wysokości 100% składki ubezpieczeniowej obliczonej na podstawie sumy ubezpieczenia i przyjętej stawki taryfowej.

§ 13

1. Wysokość składki za ubezpieczenie uzależniona jest od:
 - 1) sumy ubezpieczenia;
 - 2) stawki taryfowej;
 - 3) zastosowanych zniżek i zwyżek.
2. Wysokość składki za dwunastomiesięczny okres ubezpieczenia oblicza się mnożąc sumę ubezpieczenia przez stawkę taryfową wyrażoną w procentach (%), uwzględniając przewidziane zniżki i zwyżki, z zastrzeżeniem ust. 3-4.
3. Składka z umowy ubezpieczenia nie może być niższa niż 50 zł (składka minimalna). Składkę zaokrągla się do pełnych złotych.

4. W przypadku rodzajów działalności lub rodzajów mienia, które nie mają określonych stawek taryfowych w taryfie składek, bądź umów ubezpieczenia zawieranych w drodze rokowań, o wysokości stawki decyduje Centrala TUW „TUZ”.

§ 14

1. Ubezpieczającemu mogą przysługiwać zniżki składki w szczególności z tytułu:

- 1) zainstalowaniu w miejscu ubezpieczenia urządzeń służących do wykrywania i alarmowania o pożarze oraz posiadania sił i środków do gaszenia pożaru ponad standard wymagany odpowiednimi przepisami prawa w tym zakresie;
 - 2) wprowadzenia do umowy ubezpieczenia wyższej franszyzy redukcyjnej, niż określona w niniejszych OWU;
 - 3) umowy ubezpieczenia zawartej na okres krótszy niż 12 miesięcy;
 - 4) jednorazowej zapłaty składki;
 - 5) bezszkodowego przebiegu ubezpieczeń w poprzednich okresach ubezpieczenia;
 - 6) zawierania umowy ubezpieczenia na zasadach szczególnych i odmiennych ograniczających odpowiedzialność ubezpieczeniową TUW „TUZ”;
 - 7) oceny ryzyka ubezpieczeniowego.
2. TUW „TUZ” może stosować zwwyżkę składki w szczególności z tytułu:
- 1) rozszerzenia zakresu ubezpieczenia;
 - 2) zwiększonego stopnia zagrożenia powstania szkody;
 - 3) zniesienia franszyzy redukcyjnej,
 - 4) rozłożenia zapłaty składki na raty;
 - 5) szkodowego przebiegu ubezpieczeń w poprzednich okresach ubezpieczenia;
 - 6) zawierania umowy ubezpieczenia na zasadach szczególnych i odmiennych rozszerzających odpowiedzialność ubezpieczeniową TUW „TUZ”;
 - 7) oceny ryzyka ubezpieczeniowego.
3. W razie ujawnienia okoliczności zwiększających prawdopodobieństwo powstania szkody, TUW „TUZ” może odpowiednio zwiększyć składkę, poczynając od chwili, gdy zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W takim przypadku TUW „TUZ” wezwie Ubezpieczającego do zapłaty podwyższonej składki.

§ 15

1. Rozwiązanie umowy ubezpieczenia nie zwalnia Ubezpieczającego od obowiązku zapłaty składki za okres, w którym TUW „TUZ” ponosiło odpowiedzialność ubezpieczeniową.
2. W razie rozwiązania umowy ubezpieczenia, składka za nie wykorzystany okres ubezpieczenia podlega zwrotowi, w przypadku gdy nie zaistniała szkoda objęta odpowiedzialnością ubezpieczeniową, za którą TUW „TUZ” wypłaciło odszkodowanie lub za którą jest zobowiązane do wypłaty odszkodowania, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. Zwrot składki przysługuje również, gdy zaistniała szkoda objęta odpowiedzialnością ubezpieczeniową, za którą TUW „TUZ” wypłaciło odszkodowanie lub za którą jest zobowiązane do wypłaty odszkodowania, jednak tylko wtedy, gdy wysokość odszkodowania jest niższa od sumy do zwrotu.
4. Wysokość należnej do zwrotu składki oblicza się za każdy nie wykorzystany miesiąc okresu ubezpieczenia, proporcjonalnie do tego okresu. Każdy rozpoczęty miesiąc okresu ubezpieczenia liczy się jako wykorzystany.

5. Ze składki podlegającej zwrotowi potrąca się koszty związane z obsługą umowy ubezpieczenia w wysokości 10%. Kosztów tych nie potrąca się, jeżeli składka podlegająca zwrotowi zostaje zaliczona na poczet nowego ubezpieczenia.

Umowa ubezpieczenia

§ 16

1. Umowę ubezpieczenia zawiera się na podstawie pisemnego wniosku Ubezpieczającego, który stanowi integralną część umowy ubezpieczenia. Wniosek o ubezpieczenie powinien zawierać, co najmniej, następujące informacje:
 - 1) okres ubezpieczenia;
 - 2) nazwę, siedzibę i REGON Ubezpieczającego, a także takie dane dotyczące osoby trzeciej, o ile umowa ubezpieczenia ma być zawarta na rzecz tej osoby;
 - 3) miejsce ubezpieczenia;
 - 4) rodzaj prowadzonej działalności w miejscu ubezpieczenia;
 - 5) przedmiot i zakres ubezpieczenia;
 - 6) wnioskowane sumy ubezpieczenia z podaniem wartości stanowiących podstawę ich ustalenia;
 - 7) dane dotyczące zagrożenia pożarowego, w tym systemów przeciwpożarowych;
 - 8) dotychczasowy przebieg ubezpieczeń za ostatnie 3 lata (liczba, przyczyny i wielkość szkód, z podziałem na poszczególne lata, nazwy zakładów ubezpieczeń);
 - 9) propozycję ustaleń dodatkowych lub odmiennych od postanowień OWU, jeżeli Ubezpieczający wnosi o ich wprowadzenie do umowy ubezpieczenia w drodze rokowań.
2. W przypadku wskazania przez Ubezpieczającego kilku miejsc ubezpieczenia, Ubezpieczający obowiązany jest złożyć wniosek dla każdego z miejsc ubezpieczenia lub dołączyć do jednego wniosku o ubezpieczenie wykaz tych miejsc, podając w odrębnych załącznikach dla każdego z nich informacje, o których mowa w ust. 1.
3. Ubezpieczający obowiązany jest udzielić TUW „TUZ” odpowiedzi na wszystkie pytania zamieszczone we wniosku lub skierowane do niego w innej formie pisemnej. Jeżeli wniosek nie zawiera wszystkich niezbędnych danych albo został sporządzony wadliwie, Ubezpieczający zobowiązany jest na wezwanie TUW „TUZ” odpowiednio go uzupełnić, sporządzić nowy wniosek lub przedstawić pisemnie dodatkowe informacje.
4. TUW „TUZ” może uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od informacji podanych we wniosku o ubezpieczenie oraz od dodatkowych informacji mających wpływ na ocenę ryzyka, o które zapyta Ubezpieczającego.
5. Przed zawarciem umowy ubezpieczenia TUW „TUZ” doręcza Ubezpieczającemu tekst niniejszych OWU.

§ 17

1. Umowy ubezpieczenia nie można zawrzeć wcześniej niż na 30 dni przed rozpoczęciem terminu okresu ubezpieczenia.
2. Jeżeli nie umówiono się inaczej, umowę ubezpieczenia zawiera się na okres dwunastu miesięcy, oznaczony w umowie ubezpieczenia.
3. Umowę ubezpieczenia uważa się za zawartą z chwilą doręczenia przez TUW „TUZ” Ubezpieczającemu dokumentu ubezpieczenia (polisy).

§ 18

1. Jeżeli umowę ubezpieczenia zawarto na okres dłuższy niż 6 miesięcy, Ubezpieczający ma prawo odstąpić od umowy w terminie 30 dni, a w przypadku gdy Ubezpieczający jest przedsiębiorcą, w terminie 7 dni od daty zawarcia umowy ubezpieczenia.
2. Ubezpieczający może odstąpić od umowy ubezpieczenia w terminie 14 dni od dnia otrzymania od TUW „TUZ” wezwania do zapłaty podwyższonej składki, jeżeli ujawniono okoliczności zwiększające prawdopodobieństwo powstania szkody.
3. W przypadku ujawnienia takiego zwiększenia prawdopodobieństwa powstania szkody, że TUW „TUZ” nie zawarłoby umowy ubezpieczenia, gdyby o tej okoliczności wiedział, TUW „TUZ” może odstąpić od umowy ubezpieczenia w terminie miesiąca od daty ujawnienia tej okoliczności.
4. Każda ze stron umowy ubezpieczenia może w ciągu 30 dni od daty wypłaty odszkodowania lub doręczenia odmowy wypłaty odszkodowania wypowiedzieć umowę ubezpieczenia, z zachowaniem miesięcznego okresu wypowiedzenia, który upływa ostatniego dnia miesiąca kalendarzowego, następującego po miesiącu, w którym wypowiedziano umowę.
5. W przypadku przejścia prawa własności przedmiotu ubezpieczenia, który stanowi nieruchomość, na nowego właściciela, wszelkie prawa i obowiązki wynikające z umowy ubezpieczenia przechodzą na tego właściciela. TUW „TUZ” i nowy właściciel mogą pisemnie wypowiedzieć umowę ubezpieczenia w trybie natychmiastowym – bez zachowania okresu wypowiedzenia.
6. Jeżeli przedmiotem ubezpieczenia są rzeczy ruchome, umowa ubezpieczenia rozwiązuje się wskutek przejścia własności tej rzeczy na inną osobę (nowego właściciela), chyba że tą osobą jest Ubezpieczający, który dotychczas korzystał z tej rzeczy na podstawie umowy leasingu (leasingobiorca) lub umowy kredytowej (kredytobiorca) oraz przedmiot ubezpieczenia znajduje się w dotychczasowym miejscu ubezpieczenia. TUW „TUZ” i nowy właściciel (Ubezpieczający) mogą wypowiedzieć umowę ubezpieczenia w trybie natychmiastowym – bez zachowania okresu wypowiedzenia.
7. Jeżeli TUW „TUZ” ponosi odpowiedzialność jeszcze przed zaplaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub pierwsza rata składki nie została zapłacona w wymaganym terminie, TUW „TUZ” może odstąpić od umowy ze skutkiem natychmiastowym, zawiadamiając o tym jednocześnie Ubezpieczającego.
8. Na wniosek Ubezpieczającego i za zgodą TUW „TUZ”, możliwe jest rozwiązanie umowy ubezpieczenia przed końcem okresu ubezpieczenia, jeżeli rozwiązanie tej umowy ma na celu zawarcie z TUW „TUZ” kolejnych umów ubezpieczenia w tym samym zakresie i na ten sam okres ubezpieczenia (tzw. wyrównanie okresów ubezpieczenia).

§ 19

Umowa ubezpieczenia rozwiązuje się:

- 1) z upływem okresu ubezpieczenia, na jaki została zawarta;
- 2) z chwilą wyczerpania się sum ubezpieczenia;
- 3) z dniem odstąpienia od umowy ubezpieczenia;
- 4) w przypadku niezapłacenia raty składki w wyznaczonym terminie – z upływem daty, na którą przypadał termin jej zapłaty (nie dotyczy sytuacji określonej w § 18 ust. 7);
- 5) z upływem okresu jej wypowiedzenia;
- 6) z chwilą przejścia własności rzeczy ruchomej na nowego właściciela, chyba że przeniesienie własności nastąpiło w sytuacji, o której mowa w § 18 ust. 6;

- 7) z dniem określonym w porozumieniu stron, o którym mowa w § 18 ust. 8.

Początek i koniec odpowiedzialności

§ 20

1. Odpowiedzialność TUW „TUZ” rozpoczyna się od dnia oznaczonego w polisie jako początek okresu ubezpieczenia, nie wcześniej jednak niż od następnego dnia po zawarciu umowy ubezpieczenia i zaplaceniu składki lub jej pierwszej raty, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Jeżeli w polisie określono późniejszy termin zapłaty składki lub jej pierwszej raty, odpowiedzialność TUW „TUZ” rozpoczyna się od dnia oznaczonego w polisie jako początek okresu ubezpieczenia, nie wcześniej jednak niż od następnego dnia po zawarciu umowy ubezpieczenia.
3. Odpowiedzialność TUW „TUZ” kończy się z chwilą rozwiązania umowy ubezpieczenia.

Obowiązki Ubezpieczającego

§ 21

Ubezpieczający obowiązany jest do:

- 1) przestrzegania powszechnie obowiązujących przepisów mających na celu zapobieganie powstaniu szkody, w szczególności przepisów prawa budowlanego, o ochronie przeciwpożarowej, prawa pracy, a także dotyczących normalizacji, certyfikacji, budowy i eksploatacji urządzeń technicznych oraz wykonywania dozoru technicznego nad tymi urządzeniami, jak również zaleceń producenta w zakresie montażu, warunków eksploatacji i sposobu użytkowania maszyn i urządzeń;
- 2) konserwacji i dbałości o przewody i urządzenia doprowadzające i odprowadzające wodę, parę wodną lub inne ciecze oraz stosowania w terminie odpowiednich środków ochronnych w celu zabezpieczenia przed mrozem przewodów i urządzeń narażonych na jego działanie, o ile należało to do obowiązków Ubezpieczającego;
- 3) zgłaszania w trakcie trwania umowy zmian okoliczności, o których Ubezpieczający informował TUW „TUZ” przed zawarciem umowy ubezpieczenia, niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości;
- 4) przestrzegania zaleceń wydanych przez TUW „TUZ” oraz usunięcia w wyznaczonym terminie szczególnego zagrożenia, do którego usunięcia pisemnie zobowiązało go TUW „TUZ” (zalecenia); za szczególne zagrożenie uważa się takie, które spowodowało szkodę w terminie wcześniejszym;
- 5) prowadzenia ewidencji księgowej zgodnie z obowiązującymi przepisami, a także do należytego przechowywania i chronienia tej dokumentacji przed uszkodzeniem, zniszczeniem lub zaginięciem, w sposób umożliwiający - w przypadku powstania szkody - bezsporne ustalenie jej wysokości, z zastrzeżeniem dodatkowych obowiązków określonych w § 22 dla podmiotów rozliczających się na podstawie zryczałtowanego podatku od przychodu;
- 6) umożliwienia przedstawicielowi TUW „TUZ” podjęcia czynności niezbędnych do oceny ryzyka, w tym udzielenia pomocy przy lustracji miejsca ubezpieczenia zarówno przed zawarciem, jak i w trakcie trwania umowy ubezpieczenia oraz po zakończeniu okresu ubezpieczenia, jeżeli czynności te są niezbędne do prawidłowej likwidacji szkody.

§ 22

Ubezpieczający rozliczający się na podstawie zryczałtowanego podatku od przychodu, dodatkowo obowiązany jest:

- 1) przy ubezpieczeniu środków obrotowych do:
 - a) przeprowadzania inwentaryzacji, zgodnie z przepisami w tym zakresie oraz przechowywania arkuszy inwentaryzacyjnych,

- b) przechowywania dowodów zakupu wystawionych na Ubezpieczającego,
 - c) ewidencjonowania przychodów i przechowywania tych arkuszy ewidencyjnych, przy czym wymóg ten nie obowiązuje, jeżeli Ubezpieczający jest podatnikiem podatku VAT oraz prowadzi i przechowuje stosowną ewidencję w tym zakresie;
- 2) przy ubezpieczeniu maszyn, urządzeń i wyposażenia do:
- a) przechowywania dowodów zakupu wystawionych na Ubezpieczającego,
 - b) prowadzenia i przechowywania wykazu środków trwałych, o ile stanowią one przedmiot ubezpieczenia i zostały ubezpieczone według wartości księgowej brutto.

§ 23

1. W razie powstania szkody mogącej powodować odpowiedzialność ubezpieczeniową TUV „TUZ”, Ubezpieczający obowiązany jest do:
- 1) natychmiastowego powiadomienia Straży Pożarnej, Policji i innych służb, jeżeli okoliczności lub rodzaj szkody wymagają obecności tych jednostek w miejscu jej powstania (np. podejrzenie o popełnieniu przestępstwa, pożar, wybuch gazu);
 - 2) podjęcia wszelkich działań zmierzających do ograniczenia jej rozmiarów oraz zabezpieczenia przed szkodą mienia bezpośrednio zagrożonego;
 - 3) niezwłocznego, jednak nie później niż następnego dnia roboczego, powiadomienia o każdej szkodzie administratora zarządzającego obiektem, w celu spisania protokołu określającego okoliczności i rozmiar szkody;
 - 4) niezwłocznego zawiadomienia na piśmie właściwej jednostki terenowej TUV „TUZ” o powstaniu szkody, nie później niż w ciągu 2 dni roboczych od jej powstania lub uzyskania o niej informacji, z podaniem w zgłoszeniu jej przyczyny, przedmiotu, zakresu, szacunkowej wysokości oraz miejsca jej powstania;
 - 5) niezmienniania stanu faktycznego w miejscu szkody, w tym zachowania uszkodzonego mienia i udostępnienia go przedstawicielowi TUV „TUZ” w celu przeprowadzenia oględzin, chyba że podjęto niezbędne działania mające na celu zabezpieczenie mienia pozostałego po szkodzie lub zmniejszenie rozmiaru szkody; postanowienie to nie obowiązuje, jeżeli TUV „TUZ” nie podjęło czynności związanych z likwidacją szkody w ciągu 3 dni roboczych od daty jej pisemnego zgłoszenia do TUV „TUZ”;
 - 6) zezwolenia TUV „TUZ” na dokonywanie czynności niezbędnych do ustalenia okoliczności powstania szkody i jej rozmiaru oraz udzielenia w tym celu pomocy i wiarygodnych wyjaśnień, a także okazania i przekazania dowodów i dokumentów odpowiednich do stanu rzeczy;
 - 7) przygotowania na własny koszt zestawienia poniesionych strat i przekazania go do TUV „TUZ”.
2. Jeżeli za powstanie szkody odpowiedzialne są osoby trzecie, obowiązkiem Ubezpieczającego jest podanie TUV „TUZ” wszelkich znanych informacji dotyczących tych osób.
3. Jeżeli przeciwko sprawcy szkody wszczęte zostało postępowanie karne, cywilne lub dyscyplinarne, Ubezpieczający obowiązany jest powiadomić TUV „TUZ” niezwłocznie po uzyskaniu o tym wiadomości.
4. Ubezpieczający obowiązany jest dostarczyć do TUV „TUZ” postanowienie o umorzeniu dochodzenia wszczętego w sprawie zgłoszonej szkody bądź odpis prawomocnego orzeczenia sądowego w terminie umożliwiającym TUV „TUZ” zajęcie stanowiska w sprawie ewentualnego dalszego postępowania.
5. Jeżeli zdarzenie w wyniku, którego powstała szkoda, jest objęte zakresem ubezpieczenia również na podstawie umowy zawartej z innym zakładem

ubezpieczeń, Ubezpieczający obowiązany jest do natychmiastowego pisemnego poinformowania tego zakładu ubezpieczeń o powstaniu szkody i uzyskania potwierdzenia odebrania tej wiadomości oraz do zawiadomienia TUV „TUZ” o przekazaniu takiej informacji (dostarczenie kopii pisma).

§ 24

1. Niedopełnienie przez Ubezpieczającego obowiązku wymienionego w § 23 ust. 1 pkt 1, traktowane jest jako rażące niedbalstwo i skutkuje odmową przyznania odszkodowania przez TUV „TUZ”.
2. W razie niedopełnienia przez Ubezpieczającego któregośkolwiek z obowiązków wymienionych w § 21 pkt 1-4 bądź w § 23 ust. 1 pkt 2, TUV „TUZ” odmawia przyznania odszkodowania w tej części, w jakiej niedopełnienie tego obowiązku miało wpływ na powstanie, przebieg lub rozmiar szkody.
3. W razie niedopełnienia przez Ubezpieczającego któregośkolwiek z obowiązków wymienionych w § 21 pkt 6 bądź w § 23 ust. 1 pkt 3-7 lub § 23 ust. 2-5, TUV „TUZ” odmawia przyznania odszkodowania w tej części, w jakiej niedopełnienie obowiązków uniemożliwiło ustalenie przyczyny, okoliczności, przebiegu lub rozmiaru szkody bądź dochodzenia roszczeń regresowych.
4. W przypadku niedopełnienia przez Ubezpieczającego któreśkolwiek z obowiązków wymienionych w § 21 pkt 5 lub § 22, TUV „TUZ” odmawia przyznania odszkodowania w tej części, w jakiej niedopełnienie obowiązków uniemożliwiło ustalenie rozmiaru bądź wysokości szkody.

Wyłączenia odpowiedzialności

§ 25

TUV „TUZ” nie odpowiada za szkody:

- 1) związane z dewastacją, katastrofą budowlaną, rozmrożeniem, chyba że rozszerzono odpowiedzialność ubezpieczeniową, zgodnie z § 5 pkt 1, 2, 4;
- 2) związane z aktem terroru, chyba że rozszerzono odpowiedzialność ubezpieczeniową, zgodnie z § 5 pkt 5;
- 3) wskutek działania prądu elektrycznego, chyba że działanie tego prądu spowodowało równocześnie pożar lub szkoda jest wynikiem bezpośredniego uderzenia pioruna w przedmiot ubezpieczenia bądź powstała w wyniku przepięcia, a zdarzenie to zostało objęte zakresem ubezpieczenia, zgodnie z § 5 pkt 3;
- 4) powstałe w związku z przebudową, remontem, naprawą lub rozruchem urządzeń technologicznych lub instalacji użytkowych, o ile za zgodą Centrali TUV „TUZ” nie uzgodniono inaczej;
- 5) powstałe w związku z robotami budowlanymi, tj. w czasie budowy, przebudowy, montażu, remontu lub rozbiórki, o ile za zgodą Centrali TUV „TUZ” nie uzgodniono inaczej;
- 6) wyrządzone umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa przez Ubezpieczającego lub osoby, z którymi Ubezpieczający pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym lub za które ponosi odpowiedzialność;
- 7) powstałe w związku z działaniami wojennymi, stanem wyjątkowym, stanem wojennym, zamieszkami społecznymi, strajkami, lokautami, sabotażem, działaniem energii jądrowej lub skażeniem radioaktywnym.

§ 26

TUV „TUZ” nie odpowiada ponadto za szkody:

- 1) polegające na braku wagi lub objętości w granicach obowiązujących norm ubytku naturalnego bądź naturalnego zużycia lub jego naturalnych właściwości;
- 2) powstałe w mieniu zatrzymanym, skonfiskowanym, zajęтым lub zarekwirowanym przez odpowiednie władze lub organy państwa;

- 3) w mieniu przeznaczonym do kasacji albo sprzedaży na złom lub w celu uzyskania innych surowców wtórnych bądź w budynkach, budowlach i lokalach przeznaczonych do rozbiórki oraz w znajdującym się w nich mieniu;
- 4) w budynkach, budowlach lub lokalach wzniesionych lub eksploatacyjnych bez wymaganych pozwoleń oraz w znajdującym się w nich mieniu;
- 5) w mieniu zamontowanym niezgodnie z wymaganiami producenta lub dostawcy, chyba że sposób zamontowania nie miał wpływu na powstanie lub wysokość szkody;
- 6) w mieniu składowanym niezgodnie z wymogami producenta lub dostawcy chyba, że sposób składowania nie miały wpływu na powstanie lub rozmiar szkody, a także w mieniu składowanym na „wolnym powietrzu”, chyba że producent/dostawca dopuszcza ten sposób składowania lub taki sposób składowania nie miał wpływu na powstanie lub rozmiar szkody;
- 7) w mieniu podczas jego rozładunku lub załadunku;
- 8) spowodowane wybuchem wywołanym przez Ubezpieczającego w celach produkcyjnych, eksploatacyjnych lub innych związanych z charakterem prowadzonej działalności;
- 9) powstałe w związku z prowadzonymi robotami ziemnymi oraz drganiem lub wibracjami spowodowanymi przez działanie człowieka; 10) górnicze, w rozumieniu prawa górniczego;
- 11) polegające na systematycznym zawilgacaniu przedmiotu ubezpieczenia z powodu nieszczelności urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych, technologicznych, centralnego ogrzewania, rur spustowych lub rynien bądź „pocenia” się rur, a także ciągłego i samoistnego przenikania wód gruntowych, zagrzybienia lub przemarzania ścian;
- 12) powstałych wskutek systematycznego oddziaływania dymu, sadzy lub temperatury;
- 13) spowodowane przez grad, zalenie lub śnieg, jeżeli do powstania szkody przyczynił się zły stan dachu bądź niezabezpieczone lub nieprawidłowo zabezpieczone otwory dachowe albo inne elementy składowe budynku, budowli lub lokalu; wyłączenie to nie dotyczy tych sytuacji, jeżeli do obowiązków Ubezpieczającego nie należy dbanie o stan techniczny obiektu oraz jeśli do dnia powstania szkody Ubezpieczający nie wiedział o istniejących zaniedbaniach w tym zakresie lub o nich wiedział i posiada pisemne dowody występowania z żądaniem ich usunięcia do osoby odpowiedzialnej za utrzymanie tego obiektu w należytym stanie technicznym;
- 14) powstałe wskutek powodzi w mieniu znajdującym się na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią, tj. na terenach między wałem przeciwpowodziowym a linią brzegu, a także w strefie wybrzeża morskiego lub strefie przepływów wezbrań powodziowych, określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- 15) spowodowane przepięciem, jeżeli nie zamontowano zewnętrznego systemu ochrony przeciwporonowej (jeżeli przyczyną powstania tych zdarzeń jest uderzenie pioruna) bądź nie podłączono urządzenia zasilanego prądem elektrycznym do instalacji elektrycznej posiadającej uziemienie, o ile producent zaleca podłączenie tego urządzenia do takiej instalacji;
- 16) w sprzęcie elektronicznym spowodowane przepięciem, jeżeli sprzęt ten w chwili powstania szkody nie był podłączony do urządzenia stabilizującego napięcie robocze (użytkowe) UPS lub innego urządzenia przeciwprzepięciowego z bezpiecznikiem – wyłączenie to dotyczy szkód w sprzęcie, w którym producent (dostawca) zaleca podłączenie tego sprzętu do instalacji elektrycznej posiadającej uziemienie;
- 17) w sieciach elektronicznych, elektrycznych, elektroenergetycznych, jeżeli szkoda spowodowana jest huraganem, uderzeniem pioruna lub przepięciem;
- 18) we wkładkach topikowych, bezpiecznikach, stycznikach, żarówkach, jeżeli szkoda spowodowana jest przepięciem;
- 19) spowodowane rozmrożeniem lub przepięciem, jeżeli nie zamontowano zewnętrznego systemu ochrony przeciwporonowej (jeżeli przyczyną powstania tych zdarzeń jest uderzenie pioruna) bądź nie podłączono urządzenia zasilanego prądem elektrycznym do instalacji elektrycznej posiadającej uziemienie, o ile producent zaleca podłączenie tego urządzenia do takiej instalacji;
- 20) spowodowane przez powódź lub zalanie, w przypadku składowania mienia niżej niż 14 cm nad podłogą znajdującą się poniżej poziomu gruntu, chyba że wysokość składowania nie miała wpływu na powstanie lub rozmiar szkody;
- 21) w mieniu pracowniczym w sytuacjach określonych przepisami o świadczeniach z tytułu wypadku przy pracy;
- 22) powstałe po upływie 30 dni od chwili zaprzestania użytkowania budynku, budowli lub lokalu, chyba że TUW „TUZ” zostało o tym fakcie powiadomione na piśmie i pisemnie potwierdziło ochronę ubezpieczeniową.

Dochodzenie roszczeń

§ 27

1. Pisemne zawiadomienie o szkodzie – osoba ją zgłaszająca, może złożyć w każdej jednostce terenowej TUW „TUZ”.
2. Po otrzymaniu zawiadomienia o szkodzie objętej ochroną ubezpieczeniową, TUW „TUZ” w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia informuje o tym Ubezpieczającego oraz osobę trzecią, na rzecz której zawarto umowę ubezpieczenia – jeżeli nie są one osobami zgłaszającymi szkodę oraz przeprowadza postępowanie dotyczące ustalenia stanu faktycznego zdarzenia, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania, a także pisemnie lub inną ustaloną drogą informuje osobę zgłaszającą roszczenie, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności TUW „TUZ” lub wysokości odszkodowania.

Ustalenie wysokości szkody i odszkodowania

§ 28

1. Wysokość szkody w poszczególnych grupach mienia oblicza się na podstawie cen z dnia ustalenia odszkodowania, przy czym:
 - 1) w budynkach, budowlach, lokalach i nakładach inwestycyjnych wysokość szkody ustala się według wartości kosztów odbudowy, remontu lub naprawy, w tym samym miejscu oraz z uwzględnieniem dotychczasowych wymiarów, konstrukcji i materiałów, potwierdzonych kalkulacją poszkodowanego, która podlega weryfikacji przez TUW „TUZ”, z tym że przy mieniu ubezpieczonym:
 - a) w wartości odtworzeniowej (nowej) – nie potrąca się stopnia zużycia, ani amortyzacji (umorzenia), z zastrzeżeniem ust. 2,
 - b) w wartości księgowej brutto – nie potrąca się stopnia zużycia ani amortyzacji (umorzenia), przy czym wysokość szkody ustala się odrębnie dla każdego przedmiotu ubezpieczenia dotkniętego szkodą (dla każdej pozycji wyszczególnionej w ewidencji środków trwałych lub niskocennych składników majątku), w wysokości nie przekraczającej wartości danej pozycji, określonej zgodnie z właściwą ewidencją księgową, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3,
 - c) w wartości rzeczywistej – potrąca się stopień zużycia;
 - 2) w maszynach, urządzeniach i wyposażeniu wysokość szkody ustala się według kosztu remontu, naprawy lub zakupu tego mienia (wraz kosztami transportu i montażu, o ile koszty te uwzględniono w cenie nabycia), z uwzględnieniem tych samych lub najbardziej zbliżonych parametrów technicznych – o ile w dniu ustalenia odszkodowania przedmiot ubez-

pieczenia dotknięty szkodą nie jest dostępny na rynku jako nowy, z tym że przy mieniu ubezpieczonym w wartości:

- a) odtworzeniowej (nowej) – nie potrąca się stopnia zużycia, ani amortyzacji (umorzenia), z zastrzeżeniem ust. 2,
 - b) księgowej brutto – nie potrąca się stopnia zużycia ani amortyzacji (umorzenia), z tym że wysokość szkody ustala się odrębnie dla każdego przedmiotu ubezpieczenia dotkniętego szkodą (dla każdej pozycji wyszczególnionej w ewidencji środków trwałych lub niskocennych składników majątku), w wysokości nie przekraczającej wartości danej pozycji, określonej zgodnie z właściwą ewidencją księgową, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3,
 - c) rzeczywistej – potrąca się stopień zużycia technicznego, z zastrzeżeniem ust. 4;
- 3) w środkach obrotowych wysokość szkody ustala się według cen zakupu lub kosztów wytworzenia;
 - 4) w wartościach pieniężnych wysokość szkody:
 - a) w gotówce ustala się według wartości nominalnej,
 - b) w akcjach na okaziciela nie dopuszczonych do publicznego obrotu ustala się według wartości księgowej przypadającej na jedną akcję,
 - c) w akcjach i obligacjach na okaziciela dopuszczonych do publicznego obrotu ustala się według wartości rynkowej odpowiadającej cenie sprzedaży netto;
 - 5) w mieniu pracowniczym wysokość szkody ustala się na podstawie wartości rzeczywistej (wartość nowa lub koszt naprawy, po potrąceniu 20% stopnia zużycia) według cen z dnia ustalenia odszkodowania;
 - 6) w mieniu przyjętym do sprzedaży komisowej wysokość szkody ustala się według cen przyjęcia do sprzedaży komisowej (z potrąceniem prowizji komisowej), jednak nie wyższych niż wartość rzeczywiście (wartość nowa tego mienia lub koszt naprawy, po potrąceniu zużycia);
 - 7) w mieniu przyjętym w celu wykonania usługi wysokość szkody ustala się według wartości rzeczywistej (wartość nowa tego mienia lub koszt naprawy, po potrąceniu stopnia zużycia) bez uwzględnienia kosztów wykonanej usługi na tym mieniu.
2. W przypadku ustalenia sumy ubezpieczenia w wartości odtworzeniowej (nowej) lub księgowej brutto, wysokość szkody będzie ustalana według tych wartości, jednak pod warunkiem przystąpienia – nie później niż w terminie 12 miesięcy od daty powstania szkody – do odbudowy, zakupu, remontu lub naprawy przedmiotu ubezpieczenia. Jeżeli w tym terminie Ubezpieczający nie przystąpi do odbudowy, zakupu, remontu lub naprawy przedmiotu ubezpieczenia lub jeżeli złoży TUW „TUZ” pisemne oświadczenie o rezygnacji z odbudowy, zakupu, remontu lub naprawy, wysokość szkody zostanie ustalona w wartości rzeczywistej.
 3. Jeżeli sumę ubezpieczenia ustalono w wartości księgowej brutto, wysokość szkody ustala się w wysokości nie przekraczającej wartości odtworzeniowej (nowej), o ile wartość ta jest niższa od wartości księgowej brutto.
 4. Wysokość szkody w maszynach, urządzeniach lub wyposażeniu stanowiących sprzęt elektroniczny i ubezpieczonych w wartości rzeczywistej, ustala się na podstawie średnich cen rynkowych, tj. cen obowiązujących na rynku wtórnym, najbardziej zbliżonym do miejsca powstania szkody (komisy lub inne podmioty specjalizujące się w obrocie sprzętem używanym).
 5. Jeżeli Ubezpieczający jest podatnikiem podatku VAT, wysokość szkody ustala się według wartości netto (bez podatku VAT).
 6. Wysokość szkody zmniejsza się o wartość pozostałości mienia, które może być przeznaczone do dalszego użytku.

§ 29

1. Przy ustalaniu rozmiaru szkody nie uwzględnia się:
 - 1) wartości naukowej, kolekcjonerskiej, zabytkowej lub pamiątkowej;
 - 2) kosztów wynikających z braku części zamiennych lub materiałów potrzebnych do przywrócenia stanu istniejącego przed szkodą.
2. Nadubezpieczenie mienia nie powoduje odstąpienia od postanowień określających sposób ustalenia wysokości szkody, o którym mowa w § 28.
3. W granicy sumy ubezpieczenia i z zastrzeżeniem postanowień § 30-33, odszkodowanie obejmuje:
 - 1) uszkodzenie, zniszczenie lub utratę przedmiotu ubezpieczenia, w związku z wystąpieniem zdarzeń objętych umową ubezpieczenia, w kwocie odpowiadającej rozmiarowi szkody, obliczonej zgodnie z § 28;
 - 2) udokumentowane koszty wynikłe z zastosowania wszelkich dostępnych środków w celu zmniejszenia szkody w przedmiocie ubezpieczenia oraz zabezpieczenia bezpośrednio zagrożonego przedmiotu ubezpieczenia przed szkodą, jeżeli środki te były właściwe do okoliczności szkody, chociażby okazały się bezskuteczne;
 - 3) udokumentowane koszty uprzątnięcia pozostałości po szkodzie – do 5% wartości szkody.
4. Jeżeli koszty, o których mowa w ust. 3 pkt 2 i 3, dotyczą zarówno przedmiotu ubezpieczenia, jak i mienia nieubezpieczonego, koszty te pokrywa się w proporcji odpowiadającej stosunkowi wartości przedmiotu ubezpieczenia i mienia nieubezpieczonego.

§ 30

Jeżeli sumę ubezpieczenia mienia dotkniętego szkodą ustalano na podstawie systemu sum stałych lub systemu sum zmiennych, a w dniu szkody stwierdzono niedoubezpieczenie mienia, to przy ustalaniu wysokości odszkodowania stosuje się zasadę proporcji. Zasady proporcji nie stosuje się, gdy wysokość szkody nie przekracza 20% sumy ubezpieczenia lub gdy niedoubezpieczenie nie przekracza 20% sumy ubezpieczenia.

§ 31

W wypadku stwierdzenia, iż w czasie powstania szkody nie zadziałał system zabezpieczenia mienia (z przyczyn za które odpowiada Ubezpieczający lub osoby za które ponosi odpowiedzialność), za który udzielono zniżki składki, ustalone odszkodowanie zmniejsza się w takim procencie, o jaki udzielono zniżki składki.

§ 32

Jeżeli Ubezpieczający nie dokonał naprawy uszkodzeń, za które otrzymał odszkodowanie w terminie wcześniejszym, to w przypadku ponownej szkody z kwoty ustalonego odszkodowania potrąca się kwotę stanowiącą równowartość uprzednio wypłaconego odszkodowania.

§ 33

Jeżeli nie zniesiono franszyzy redukcyjnej, ustalone odszkodowanie, zgodnie z § 28-32 pomniejsza się o kwotę 300 zł chyba, że franszyzę redukcyjną ustalono w wyższej wysokości.

Wypłata odszkodowania

§ 34

1. TUW „TUZ” wypłaca odszkodowanie na podstawie: uznania roszczenia lub własnych ustaleń dokonanych w postępowaniu dotyczącym określenia stanu faktycznego zdarzenia, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania lub zawartej z Uprawnionym ugody bądź prawomocnego orzeczenia sądowego.

2. Odszkodowanie wypłacane jest w ciągu 30 dni od daty otrzymania zawiadomienia o szkodzie.
3. Jeżeli wyjaśnienie okoliczności potrzebnych do ustalenia odpowiedzialności ubezpieczeniowej TUW „TUZ” lub wysokości odszkodowania w terminie określonym w ust. 2 okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, jednakże bezsporną część odszkodowania TUW „TUZ” wypłaca w terminie określonym w ust. 2.
4. Jeżeli odszkodowanie nie przysługuje lub przyznano je w niższej wysokości niż wniesione roszczenia, TUW „TUZ” informuje na piśmie osobę występującą z roszczeniem, wskazując na okoliczności, podstawę prawną i poucza o możliwości odwołania się do Centrali TUW „TUZ” z siedzibą w Warszawie oraz o prawie dochodzenia roszczeń na drodze postępowania sądowego.

Roszczenia regresowe

§ 35

1. Z chwilą wypłaty odszkodowania roszczenia Ubezpieczającego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzą z mocy prawa na TUW „TUZ” do wysokości wypłaconego odszkodowania. Jeżeli TUW „TUZ” pokryło tylko część szkody, Ubezpieczającemu przysługuje, co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia roszczeń.
2. Nie przechodzą na TUW „TUZ” roszczenia Ubezpieczającego przeciwko osobom, z którymi Ubezpieczający pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym lub za które ponosi odpowiedzialność.
3. TUW „TUZ” może odmówić przyznania odszkodowania lub je odpowiednio ograniczyć, jeżeli Ubezpieczający bez zgody TUW „TUZ” zrzekł się roszczeń w stosunku do osoby trzeciej odpowiedzialnej za szkodę lub w inny sposób uniemożliwił TUW „TUZ” dochodzenie roszczeń regresowych. Jeżeli zrzeczenie się roszczeń lub uniemożliwienie TUW „TUZ” dochodzenia roszczeń regresowych zostanie ujawnione po wypłacie odszkodowania, TUW „TUZ” przysługuje prawo dochodzenia od Ubezpieczającego zwrotu całości lub odpowiedniej części wypłaconego odszkodowania wraz z odsetkami ustawowymi, naliczonymi od dnia wypłaty odszkodowania.

Postanowienia końcowe

§ 36

1. TUW „TUZ” zastrzega sobie prawo weryfikacji przedłożonych dokumentów, w tym rachunków, kosztorysów i innych dokumentów związanych z ustaleniem okoliczności, rozmiaru i wysokości szkody. Ponadto TUW „TUZ” ma prawo wglądu do ksiąg i dokumentów Ubezpieczającego związanych z realizacją umowy ubezpieczenia oraz sporządzania z nich kopii. Jednocześnie TUW „TUZ” zobowiązuje się do zachowania w tajemnicy informacji, które uzyskało od Ubezpieczającego.
2. Jeżeli Ubezpieczający lub Uprawniony z umowy ubezpieczenia nie zgadza się z odmową zaspokojenia roszczeń lub ustaloną wysokością odszkodowania, może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przez Centralę TUW „TUZ” z siedzibą w Warszawie.
3. Ubezpieczającemu lub Uprawnionemu z umowy ubezpieczenia przysługuje prawo dochodzenia swoich roszczeń przed właściwym sądem, niezależnie od prawa żądania ponownego rozpatrzenia sprawy przez Centralę TUW „TUZ”.
4. Powództwo o roszczenia wynikające z umowy ubezpieczenia można wyto-

czyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sądem właściwym dla siedziby Ubezpieczającego bądź Uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

5. Osoby określone w ust. 2 mogą również składać do Centrali TUW „TUZ” skargi i zażalenia na działanie lub zaniechanie jednostki terenowej TUW „TUZ”.
6. TUW „TUZ” ma obowiązek udostępnić osobom określonym w ust. 2 informacje i dokumenty gromadzone w celu ustalenia odpowiedzialności TUW „TUZ” lub wysokości odszkodowania. Osoby te mogą żądać pisemnego potwierdzenia przez TUW „TUZ” udostępnionych informacji i dokumentów, a także sporządzenia na własny koszt kserokopii dokumentów i potwierdzenia ich za zgodność z oryginałem przez TUW „TUZ”. Opłata za sporządzenie kserokopii jest pobierana zgodnie z cennikiem obowiązującym w TUW „TUZ”.

§ 37

1. Niniejsze OWU zostały zatwierdzone Uchwałą Zarządu TUW „TUZ” nr U/23/2007 z dnia 21 marca 2007 r.
2. Niniejsze OWU wchodzi w życie z dniem 01 czerwca 2007 r.
3. Z dniem 31 maja 2007 r. tracą moc Ogólne warunki ubezpieczenia mienia od ognia i innych zdarzeń losowych zatwierdzone Uchwałą Rady nadzorczej TUW „TUZ” z dnia 20 grudnia 2005 r.

Aneks nr 1

do ogólnych warunków ubezpieczenia

§ 1

1. Niniejszy aneks zostaje wprowadzony w życie w związku ze zmianą od dnia 10.08.2007 r. Kodeksu cywilnego w części dotyczącej umowy ubezpieczenia.
2. Zapisy niniejszego aneksu mają pierwszeństwo stosowania przed postanowieniami doręczonych Ubezpieczającemu ogólnych warunków ubezpieczenia, zwanych dalej OWU.
3. W sprawach nieuregulowanych niniejszym Aneksem, do umowy ubezpieczenia mają zastosowanie stosowne OWU doręczone Ubezpieczającemu przed zawarciem umowy ubezpieczenia, a także właściwe przepisy prawa polskiego, w szczególności Kodeksu cywilnego oraz Ustawy o działalności ubezpieczeniowej.

Ubezpieczenie na cudzy rachunek

§ 2

1. Umowę ubezpieczenia Ubezpieczający może także zawrzeć na cudzy rachunek, tj. na rachunek Ubezpieczonego wskazanego w umowie ubezpieczenia. TUW „TUZ” może podnieść zarówno przeciwko Ubezpieczonemu, jak i Ubezpieczającemu zarzut, który ma wpływ na odpowiedzialność ubezpieczeniową TUW „TUZ”.
2. W przypadku umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek:
 - 1) TUW „TUZ” na wniosek Ubezpieczonego doręcza mu tekst OWU;
 - 2) obowiązki Ubezpieczającego wynikające z OWU odnoszą się również do Ubezpieczonego, z zastrzeżeniem pkt 3-6;
 - 3) roszczenie o zapłatę składki przysługuje TUW „TUZ” wyłącznie przeciwko Ubezpieczającemu;

- 4) obowiązki Ubezpieczającego dotyczące udzielenia odpowiedzi na wszystkie pytania zamieszczone we wniosku lub skierowane do Ubezpieczającego w innej formie przed zawarciem umowy ubezpieczenia, spoczywają również na Ubezpieczonym, chyba że Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy ubezpieczenia na jego rachunek;
- 5) obowiązki Ubezpieczającego dotyczące niezwłocznego zgłaszania zmian okoliczności, o które zapytywał TUW „TUZ” przed zawarciem umowy ubezpieczenia, spoczywają również na Ubezpieczonym, chyba że Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy ubezpieczenia na jego rachunek;
- 6) obowiązki Ubezpieczającego dotyczące wymaganego terminu powiadomienia o wypadku, spoczywają również na Ubezpieczonym, chyba że Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy ubezpieczenia na jego rachunek;
- 7) wyłączenia odpowiedzialności określone w § 10 ust. 1 i 2 niniejszego Aneksu stosuje się odpowiednio do Ubezpieczonego;
- 8) dotyczącej ubezpieczenia osobowego – Ubezpieczony obowiązany jest wyrazić zgodę na wskazane przez Ubezpieczającego osoby do otrzymania świadczenia w razie śmierci Ubezpieczonego (zapis nie ma zastosowania do umowy na cudzy rachunek, gdy Ubezpieczający nie wskazuje uprawnionego do otrzymania świadczenia);
- 9) dotyczącej ubezpieczenia osobowego – wymagana jest akceptacja Centrali TUW „TUZ”, o ile Ubezpieczający wnioskuje o zawarcie umowy ubezpieczenia na okaziciela.

Umowy ubezpieczenia

§ 3

Zapisy dotyczące zawarcia umowy ubezpieczenia określono we właściwych OWU, z zastrzeżeniem postanowień zawartych w § 2 niniejszego Aneksu.

§ 4

1. Jeżeli umowę ubezpieczenia zawarto na okres dłuższy niż 6 miesięcy, Ubezpieczający ma prawo odstąpić od umowy ubezpieczenia, w terminie 30 dni, a w przypadku gdy Ubezpieczający jest przedsiębiorcą w terminie 7 dni, od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia.
2. Ubezpieczający, jak i TUW „TUZ” może wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym w terminie 14 dni od otrzymania od drugiej strony żądania zmiany wysokości składki na skutek ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa powstania szkody.
3. Jeżeli TUW „TUZ” ponosi odpowiedzialności jeszcze przed zaplaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w wymaganym terminie, TUW „TUZ” może wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym zawiadamiając o tym jednocześnie Ubezpieczającego.
4. Za porozumieniem stron możliwe jest rozwiązanie umowy ubezpieczenia przed końcem okresu ubezpieczenia, jeżeli rozwiązanie tej umowy ma na celu zawarcie z TUW „TUZ” kolejnych umów ubezpieczenia na ten sam okres ubezpieczenia i na bazie tych samych OWU (tzw. wyrównanie okresów ubezpieczenia).
5. Przy ubezpieczeniu osobowym Ubezpieczający może wypowiedzieć umowę ubezpieczenia, w każdym czasie z zachowaniem terminu określonego w umowie lub OWU, a w razie jego braku ze skutkiem natychmiastowym (zapis niniejszego ustępu dotyczy ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków i innych ubezpieczeń osobowych oferowanych przez TUW „TUZ”).

§ 5

1. Umowa ubezpieczenia rozwiązuje się:
 - 1) z upływem okresu ubezpieczenia, na jaki została zawarta;
 - 2) z dniem odstąpienia od umowy ubezpieczenia lub jej wypowiedzenia;
 - 3) z dniem określonym w porozumieniu stron, o którym mowa w § 4 ust. 4 niniejszego Aneksu;
 - 4) w przypadku niezapłacenia składki lub kolejnej raty składki w wyznaczonym terminie – z upływem 7 dni, licząc od daty otrzymania przez Ubezpieczającego wezwania od TUW „TUZ” do zaplacenienia zaległej raty składki z zagrożeniem ustania odpowiedzialności (rozwiązania umowy ubezpieczenia);
 - 5) z chwilą wyczerpania się sum ubezpieczenia lub wypłaty odszkodowania za szkodę całkowitą; o ile w OWU nie zdefiniowano szkody całkowitej – za taką szkodę uznaje się każdą stratę (w szczególności: utratę, zniszczenie lub nawet uszkodzenie uniemożliwiające dalsze korzystanie z przedmiotu ubezpieczenia) związaną z interesem majątkowym stanowiącym przedmiot ubezpieczenia i skutkującą wypłatą odszkodowania, nawet jeżeli wysokość odszkodowania nie jest równa sumie ubezpieczenia;
 - 6) w ubezpieczeniach osobowych – z chwilą wyczerpania sumy ubezpieczenia lub z chwilą zgonu Ubezpieczonego, chyba że umowa ubezpieczenia obejmuje ochroną ubezpieczeniową większą liczbę osób.
2. Rozwiązanie umowy ubezpieczenia w sytuacji przejścia prawa własności na nowego właściciela rzeczy ruchomej oraz nieruchomości określono we właściwych OWU doręczonych Ubezpieczającemu.

Początek i koniec odpowiedzialności

§ 6

1. Odpowiedzialność TUW „TUZ” rozpoczyna się od dnia oznaczonego w polisie jako początek okresu ubezpieczenia, nie wcześniej jednak niż od następnego dnia po zawarciu umowy ubezpieczenia i zaplaceniu składki lub jej pierwszej raty, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Jeżeli w polisie określono późniejszy termin zapłaty składki lub jej pierwszej raty, odpowiedzialność TUW „TUZ” rozpoczyna się od dnia oznaczonego w polisie jako początek okresu ubezpieczenia, nie wcześniej jednak niż od następnego dnia po zawarciu umowy ubezpieczenia.
3. Odpowiedzialność TUW „TUZ” kończy się z chwilą rozwiązania umowy ubezpieczenia.

Składka ubezpieczeniowa

§ 7

1. Zapisy dotyczące sposobu obliczenia składki oraz przysługujących Ubezpieczającemu ewentualnych zniżek składki, a także ewentualnego stosowania przez TUW „TUZ” zwwyżek składki zawarto we właściwych OWU, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Uchylone zostają postanowienia dotyczące stosowania zniżek i zwwyżek generalnych z tytułu członkostwa w TUW „TUZ”, o ile takie zapisy znajdują się w OWU doręczonych Ubezpieczającemu.

§ 8

1. Składkę oblicza się za okres odpowiedzialności TUW „TUZ”. Wysokość składki za ubezpieczenie określa się w polisie i na podstawie taryfy składek obowiązującej w dniu zawarcia lub zmiany umowy ubezpieczenia. Termin zapłaty składki określa się w polisie.
2. Składka może być rozłożona na raty. Termin zapłaty pierwszej i kolejnych rat

oraz ich wysokość określa się w polisie. Za zapłatę składki lub raty składki nie uważa się zapłaty kwoty niższej od wynikającej z umowy ubezpieczenia.

3. Zapłaty składki lub jej pierwszej raty Ubezpieczający dokonuje w chwili zawarcia umowy ubezpieczenia, chyba że umówiono się inaczej.
4. Za dzień zapłaty składki lub raty składki uważa się datę, kiedy TUW „TUZ” mogło składką lub jej ratą dysponować (wpłynięcie środków na rachunek bankowy TUW „TUZ” lub przyjęcie gotówki za potwierdzeniem przez przedstawiciela TUW „TUZ”).
5. Składkę uzupełniającą i dodatkową (odpowiednio: w przypadku przywrócenia do pierwotnej wysokości sumy ubezpieczenia po wypłacie odszkodowania/świadczenia lub podwyższenia sumy ubezpieczenia), oblicza się za każdy dzień pozostałego okresu ubezpieczenia.
6. Z chwilą ustalenia odszkodowania/świadczenia (zatwierdzenia do wypłaty) wszystkie niezapłacone jeszcze raty składki stają się wymagalne. Jeżeli Ubezpieczający nie zapłaci należnych rat składki przed wypłatą odszkodowania/świadczenia, TUW „TUZ” potrąca je od ustalonego odszkodowania/świadczenia. Postanowienia niniejszego ustępu nie zwalniają Ubezpieczającego z obowiązku zapłaty składki lub jej rat w terminie oznaczonym w polisie nawet, jeżeli toczy się jeszcze proces likwidacji szkody. Postanowień niniejszego ustępu nie stosuje się do ubezpieczeń, gdzie przedmiotem ubezpieczenia jest odpowiedzialność cywilna.
7. W razie ujawnienia okoliczności pociągającej za sobą istotne zwiększenie prawdopodobieństwa powstania szkody, TUW „TUZ” może odpowiednio zwiększyć składkę, poczynając od chwili, gdy zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W takim przypadku TUW „TUZ” wezwie Ubezpieczającego do zapłaty podwyższonej składki.

§ 9

1. Rozwiązanie umowy ubezpieczenia nie zwalnia Ubezpieczającego od obowiązku zapłaty składki za okres odpowiedzialności ubezpieczeniowej ponoszonej przez TUW „TUZ”.
2. W razie rozwiązania umowy ubezpieczenia przed upływem okresu ubezpieczenia, składka za nie wykorzystany okres odpowiedzialności ubezpieczeniowej podlega zwrotowi, o ile:
 - 1) nie zaistniała szkoda objęta odpowiedzialnością ubezpieczeniową, która spowodowała bądź spowoduje wyczerpanie sumy ubezpieczenia, tj. za którą TUW „TUZ” wypłaciło odszkodowanie równe sumie ubezpieczenia lub za którą jest zobowiązane do wypłaty odszkodowania równego sumie ubezpieczenia (tzw. konsumpcja sumy ubezpieczenia) oraz
 - 2) nie zaistniała szkoda całkowita, o której mowa w § 5 ust. 1 pkt 5 niniejszego Aneksu, objęta odpowiedzialnością ubezpieczeniową, za którą TUW „TUZ” wypłaciło odszkodowanie lub za którą jest zobowiązane do wypłaty odszkodowania;
 - 3) w ubezpieczeniu osobowym nie zaistniała szkoda objęta odpowiedzialnością ubezpieczeniową, która spowodowała bądź spowoduje wyczerpanie się sumy ubezpieczenia lub nie nastąpił zgon Ubezpieczonego skutkujący wypłatą określonego świadczenia.
3. W przypadku zaistnienia szkody, za którą TUW „TUZ” zobowiązane jest lub może być zobowiązane do wypłaty odszkodowania, składka za niewykorzystany okres odpowiedzialności podlega zwrotowi po zamknięciu procesu (postępowania) likwidacyjnego i pisemnego doręczenia stanowiska w danej

szkodzie, o ile zachodzą warunki określone w ust. 2.

4. Należną do zwrotu składkę oblicza się za nie wykorzystany okres odpowiedzialności ubezpieczeniowej proporcjonalnie do pozostałej sumy ubezpieczenia, stanowiącej różnicę między sumą ubezpieczenia a wypłaconym odszkodowaniem/świadczeniem, o ile zachodzą warunki określone w ust. 2. Każdy rozpoczęty dzień liczy się jako wykorzystany.

Wyłączenia odpowiedzialności

§ 10

1. TUW „TUZ” nie odpowiada za szkody, jeżeli Ubezpieczający wyrządził szkodę umyślnie; w razie rażącego niedbalstwa odszkodowanie (świadczenie) się nie należy, chyba że OWU doręczone Ubezpieczającemu stanowią inaczej lub zapłata odszkodowania (świadczenia) odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności.
2. TUW „TUZ” nie ponosi odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną umyślnie przez osobę, z którą Ubezpieczający pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym.
3. Pozostałe wyłączenia odpowiedzialności TUW „TUZ” określone w OWU doręczonych Ubezpieczającemu pozostają bez zmian (pozostają w mocy).

Roszczenia Regresowe

§ 11

1. Z chwilą wypłaty odszkodowania roszczenia Ubezpieczającego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzą z mocy prawa na TUW „TUZ” do wysokości wypłaconego odszkodowania. Jeżeli TUW „TUZ” pokryło tylko część szkody, Ubezpieczającemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia roszczeń.
2. Nie przechodzą na TUW „TUZ” roszczenia Ubezpieczającego przeciwko osobom, z którymi Ubezpieczający pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym.
3. TUW „TUZ” może odmówić przyznania odszkodowania/świadczenia lub je odpowiednio ograniczyć, jeżeli Ubezpieczający bez zgody TUW „TUZ” zrzekł się roszczeń w stosunku do osoby trzeciej odpowiedzialnej za szkodę lub w inny sposób uniemożliwił TUW „TUZ” dochodzenie roszczeń regresowych. Jeżeli zrzeczenie się roszczeń lub uniemożliwienie TUW „TUZ” dochodzenia roszczeń regresowych zostanie ujawnione po wypłacie odszkodowania/świadczenia, TUW „TUZ” przysługuje prawo dochodzenia od Ubezpieczającego zwrotu całości lub odpowiedniej części wypłaconego odszkodowania wraz z odsetkami ustawowymi, naliczonymi od dnia wypłaty odszkodowania.

Postanowienia końcowe

§ 12

1. Niniejszy Aneks został zatwierdzony Uchwałą Zarządu TUW „TUZ” nr U/50/2007 z dnia 18 lipca 2007 roku.
2. Niniejszy Aneks wchodzi w życie z dniem 10 sierpnia 2007 roku i ma zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych od tej daty.

Postanowienia ogólne
§ 1

1. Niniejszym Aneksem wprowadza się do ogólnych warunków ubezpieczenia zasady składania i rozpatrywania reklamacji oraz skarg przez TUZ Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych (zwane dalej TUZ TUW) składanych przez Klientów TUZ TUW.
2. Ilekroć w niniejszym Aneksie jest mowa o:
 - 1) **Kliencie** – należy przez to rozumieć osobę fizyczną lub osobę prawną lub jednostkę organizacyjną niebędącą osobą prawną, której obowiązujące przepisy przyznają zdolność prawną, która korzysta lub korzystała lub zamierza skorzystać z usług świadczonych przez TUZ TUW.
 - 2) **Reklamacji** – należy przez to rozumieć wystąpienie skierowane do TUZ TUW przez jego Klienta, będącego osobą fizyczną (ubezpieczającego, ubezpieczonego, uposażonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia), w którym Klient zgłasza zastrzeżenia dotyczące usług świadczonych przez TUZ TUW.
 - 3) **Skardze** – należy przez to rozumieć wystąpienie skierowane przez Klienta, z wyłączeniem spraw objętych zakresem podmiotowym i przedmiotowym zarezerwowanym dla reklamacji, dotyczące zaniedbań, uchybień czy też nienależytego wykonania obowiązków przez jednostki organizacyjne TUZ TUW, pracowników TUZ TUW lub agentów ubezpieczeniowych, z którymi współpracuje TUZ TUW.

Miejsce składania reklamacji i skarg
§ 2

Reklamacja albo skarga może być złożona w każdej jednostce organizacyjnej TUZ TUW obsługującej Klienta.

Formy składania reklamacji i skarg
§ 3

1. Klienci mogą złożyć reklamację albo skargę w następujących formach:
 - 1) pisemnej:
 - a) osobiście w jednostce organizacyjnej TUZ TUW zajmującej się obsługą Klienta albo
 - b) przesyłką pocztową lub listem poleconym wysłanym na adres siedziby TUZ TUW (Centrali) lub każdej jednostki terenowej TUZ TUW;
 - 2) ustnie:
 - a) telefonicznie na numer (+48) 22 441 57 57 albo
 - b) osobiście do protokołu podczas wizyty Klienta w jednostce organizacyjnej TUZ TUW zajmującej się obsługą Klienta;
 - 3) pocztą elektroniczną na adres reklamacje@tuz.pl.
2. Wykaz wszystkich jednostek organizacyjnych (Centrali oraz jednostek terenowych TUZ TUW) wraz z danymi kontaktowymi dostępny jest na stronie internetowej: www.tuz.pl.

Zasady składania reklamacji i skarg
§ 4

1. Złożenie reklamacji albo skargi niezwłocznie po powzięciu przez Klienta zastrzeżeń dotyczących usług świadczonych przez TUZ TUW może ułatwić i przyspieszyć jej rzetelne rozpatrzenie, chyba, że okoliczność ta nie ma wpływu na sposób procedowania z reklamacją albo skargą.
2. W celu sprawnego przeprowadzenia procesu rozpatrywania reklamacji albo skargi, reklamacja albo skarga powinna zawierać w szczególności:
 - 1) imię i nazwisko (nazwa) Klienta,

- 2) adres zamieszkania (siedziby) Klienta lub adres do korespondencji oraz numer telefonu kontaktowego,
- 3) numer polisy lub numer szkody lub numer sprawy jeżeli taki został nadany.

Sposób potwierdzenia wpływu reklamacji i skargi
§ 5

Na żądanie Klienta TUZ TUW potwierdza fakt otrzymania reklamacji albo skargi w formie pisemnej lub w inny sposób uzgodniony z Klientem.

Termin rozpatrzenia reklamacji i skarg
§ 6

1. Odpowiedź na reklamację albo skargę, powinna być udzielona bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 30 dni od dnia otrzymania reklamacji albo skargi. Do zachowania terminu wystarczy wysłanie odpowiedzi przed jego upływem.
2. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, uniemożliwiających rozpatrzenie reklamacji albo skargi i udzielenie odpowiedzi w terminie, o którym mowa w ust. 1, TUZ TUW powinien przekazać Klientowi, który wystąpił z reklamacją albo skargą, informację w której:
 - 1) wyjaśni przyczynę opóźnienia;
 - 2) wskaże okoliczności, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy;
 - 3) określi przewidywany termin rozpatrzenia reklamacji albo skargi i udzielenia odpowiedzi, który nie może przekroczyć 60 dni od dnia otrzymania reklamacji.

Sposób powiadomienia o rozpatrzeniu reklamacji i skarg
§ 7

1. Odpowiedź na reklamację albo skargę wniesioną przez Klienta powinna być udzielona w formie pisemnej (w postaci papierowej) lub za pomocą innego trwałego nośnika informacji.
2. Odpowiedź udzielona w formie pisemnej powinna być wysłana przesyłką pocztową lub listem poleconym wysłanym na adres wskazany przez Klienta.
3. Na wyłączny wniosek Klienta odpowiedź może być dostarczona pocztą elektroniczną.

Informacje dodatkowe
§ 8

1. TUZ TUW podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.
2. W przypadku nieuwzględnienia roszczeń wynikających z reklamacji albo skargi Klient ma możliwość:
 - 1) wystąpienia z wnioskiem o rozpatrzenie sprawy do Rzecznika Finansowego lub w przypadku Klientów będących konsumentami także możliwość zwrócenia się o pomoc do właściwego miejscowo Powiatowego (Miejskiego) Rzecznika Konsumenta,
 - 2) wystąpienia z powództwem przeciwko TUZ TUW do sądu miejscowo właściwego do rozpoznania sprawy.

Postanowienia końcowe
§ 9

1. Niniejszy Aneks został zatwierdzony Uchwałą Zarządu TUZ TUW nr U/85/2015 z dnia 30 października 2015 r.
2. Niniejszy Aneks wchodzi w życie z dniem podjęcia Uchwały.

Aneks nr 4

do Ogólnych warunków ubezpieczenia mienia od ognia i innych zdarzeń losowych, zatwierdzonych Uchwałą Zarządu TUW „TUZ” nr U/23/2007 z dnia 21 marca 2007 r., Aneksu nr 1 zatwierzonego Uchwałą Zarządu TUW „TUZ” Nr U/50/2007 z dnia 18 lipca 2007 r. oraz Aneksu nr 2 zatwierzonego Uchwałą Zarządu TUW TUW Nr U/85/2015 z dnia 30 października 2015 r.

§ 1

1. Niniejszy Aneks zostaje wprowadzony w związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2016 r. ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.
2. Do ogólnych warunków ubezpieczenia, zwanych dalej OWU, wprowadza się dodatkowe postanowienia określone w § 2 niniejszego Aneksu.
3. Zapisy niniejszego Aneksu mają pierwszeństwo stosowania przed postanowieniami OWU.

§ 2**1. Postanowienia ogólne**

- 1) Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby ubezpieczającego, ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
- 2) Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania spadkobiercy ubezpieczonego lub spadkobiercy uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
- 3) Prawem właściwym dla umowy ubezpieczenia zawartej na podstawie niniejszych OWU jest prawo polskie.
- 4) Wszelkie zawiadomienia i oświadczenia w związku z umową ubezpieczenia powinny być składane na piśmie, lub w inny uzgodniony przez strony umowy sposób.
- 5) W przypadku zawarcia umowy na cudzy rachunek Ubezpieczający powinien umożliwić Ubezpieczonemu zapoznanie się z informacjami wynikającymi z umowy ubezpieczenia dotyczącymi przesłanek wypłaty odszkodowania i innych świadczeń oraz ograniczeń i wyłączeń odpowiedzialności TUZ TUW uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia.

2. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia

- 1) Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, Ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia w terminie 30 dni, a w przypadku gdy Ubezpieczający jest przedsiębiorcą – w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy. Jeżeli najpóźniej w chwili zawarcia umowy TUZ TUW nie poinformował ubezpieczającego będącego konsumentem o prawie odstąpienia od umowy, termin 30 dni biegnie od dnia, w którym Ubezpieczający będący konsumentem dowiedział się o tym prawie. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłacenia składki za okres, w jakim ubezpieczyciel udzielał ochrony ubezpieczeniowej.
- 2) Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość, Ubezpieczający będący konsumentem może odstąpić od umowy ubezpieczenia bez podania przyczyny, składając oświadczenie na piśmie, w terminie 30 dni od dnia poinformowania go o zawarciu umowy lub od dnia doręczenia mu informacji, które należy przekazać konsumentowi na podstawie

przepisów dotyczących zawierania umów na odległość, jeżeli jest to termin późniejszy. Termin uważa się za zachowany, jeżeli przed jego upływem oświadczenie zostało wysłane.

3. Wypłata odszkodowania

- 1) TUZ TUW wypłaca odszkodowanie lub świadczenie na podstawie uznania roszczenia uprawnionego z umowy ubezpieczenia w wyniku ustaleń dokonanych w przeprowadzonym przez siebie postępowaniu, o którym mowa w zawartej z nim ugody lub prawomocnego orzeczenia sądu.
- 2) Po otrzymaniu zawiadomienia o wystąpieniu zdarzenia losowego objętego ochroną ubezpieczeniową, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia, TUZ TUW informuje o tym ubezpieczającego lub ubezpieczonego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem, oraz podejmuje postępowanie dotyczące ustalenia stanu faktycznego zdarzenia losowego, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości świadczenia, a także informuje osobę występującą z roszczeniem, na piśmie lub w inny sposób, na który osoba ta wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności TUZ TUW lub wysokości świadczenia, jeżeli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania.
- 3) W przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, w szczególności ubezpieczenia grupowego, zawiadomienie o wystąpieniu zdarzenia losowego może zgłosić również ubezpieczony albo jego spadkobierca. W tym przypadku spadkobierca jest traktowany tak jak uprawniony z umowy ubezpieczenia.
- 4) Jeżeli w terminach określonych w ustawie lub w umowie TUZ TUW nie wypłaci odszkodowania lub świadczenia, zawiadamia na piśmie:
 - a) osobę zgłaszającą roszczenie oraz
 - b) ubezpieczonego, w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, w szczególności ubezpieczenia grupowego, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie- o przyczynach niemożności zaspokojenia ich roszczeń w całości lub w części, a także wypłaca bezsporną część świadczenia.
- 5) Jeżeli odszkodowanie lub świadczenie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości niż określona w zgłoszonym roszczeniu, TUZ TUW informuje o tym na piśmie:
 - a) osobę występującą z roszczeniem oraz
 - b) ubezpieczonego, w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, w szczególności ubezpieczenia grupowego, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie- wskazując na okoliczności oraz na podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty świadczenia. Informacja ta zawiera pouczenie o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej.
- 6) TUZ TUW udostępnia ubezpieczającemu, ubezpieczonemu, osobie występującej z roszczeniem lub uprawnionemu z umowy ubezpieczenia informacje i dokumenty gromadzone w celu ustalenia odpowiedzialności TUZ TUW lub wysokości odszkodowania lub świadczenia. Osoby te mogą żądać pisemnego potwierdzenia przez TUZ TUW udostępnionych informacji, a także sporządzenia na swój koszt kserokopii dokumentów i potwierdzenia ich zgodności z oryginałem przez TUZ TUW.
- 7) Informacje i dokumenty, o których mowa w pkt. 6, TUZ TUW udostępnia, na żądanie, w postaci elektronicznej.
- 8) Sposób:
 - a) udostępniania informacji i dokumentów, o których mowa w pkt. 6,
 - b) zapewniania możliwości pisemnego potwierdzenia udostępnianych zgodnie z pkt. 6 informacji,

- c) zapewniania możliwości sporządzania kserokopii dokumentów i potwierdzania ich zgodności z oryginałem zgodnie z pkt. 6 – nie może wiązać się z nadmiernymi utrudnieniami dla osób, o których mowa w pkt. 6.
- 9) Koszty sporządzenia kserokopii oraz udostępniania informacji i dokumentów w postaci elektronicznej, ponoszone przez osoby, o których mowa w pkt. 6 nie mogą odbiegać od przyjętych w obrocie zwykłych kosztów wykonywania tego rodzaju usług.
- 10) TUZ TUW przechowuje informacje i dokumenty, o których mowa w pkt. 6, do czasu upływu terminu przedawnienia roszczeń z umowy ubezpieczenia.

§ 3

Niniejszy Aneks został zatwierdzony Uchwałą Zarządu TUZTUW Nr U/121/2015 z dnia 29 grudnia 2015 roku i ma zastosowanie do umów zawieranych od dnia 1 stycznia 2016 roku.

Aneks nr 5

do Ogólnych warunków ubezpieczenia mienia od ognia i innych zdarzeń losowych, zatwierdzonych Uchwałą Zarządu TUW „TUZ” nr U/23/2007 z dnia 21 marca 2007 r

§ 1

W ogólnych warunkach ubezpieczenia mienia od ognia i innych zdarzeń losowych, w § 1 po ust. 6 dodaje się ust. 7 i 8 w brzmieniu

„7. Spór między Klientem a TUZ TUW może być zakończony w drodze pozasądowego postępowania w sprawie rozwiązywania sporów między Klientem a TUZ TUW, prowadzonego przez Rzecznika Finansowego: adres strony internetowej Rzecznika Finansowego: www.rf.gov.pl.

8. Przez Klienta, o którym mowa w ust. 7, rozumie się:

- 1) konsumenta - osobę fizyczną dokonującą z przedsiębiorcą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową,
- 2) przedsiębiorcę - osobę fizyczną, osobę prawną i jednostka organizacyjną, o której mowa w art. 331 § 1 kodeksu cywilnego, prowadzącą we własnym imieniu działalność gospodarczą lub zawodową, będącego ubezpieczającym, ubezpieczonym,
- 3) uposażonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.”

§ 2

Niniejszy Aneks został zatwierdzony Uchwałą Zarządu TUZ TUW nr U/8/2017 z dnia 4 stycznia 2017 r. i ma zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych od dnia 10.01.2017 r.

Aneks nr 6

do Ogólnych warunków ubezpieczenia mienia od ognia i innych zdarzeń losowych, zatwierdzonych Uchwałą Zarządu TUW „TUZ” nr U/23/2007 z dnia 21 marca 2007 r.

§ 1

1. W ogólnych warunkach ubezpieczenia mienia od ognia i innych zdarzeń losowych, zwanych dalej OWU, wprowadza się następujące zmiany:

1) użyty w OWU skrót „TUW „TUZ” zastępuje się skrótem „TUZ TUW”;

2) w § 11 uchyla się ust. 5 i 6;

3) w § 15 uchyla się ust. 2-5;

4) w § 16 po ust. 5 dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

„6. TUZ TUW nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ust. 3 nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia ust. 3 doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że zdarzenie przewidziane umową i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.”;

5) w § 17 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Zawarcie umowy ubezpieczenia TUZ TUW potwierdza dokumentem ubezpieczenia (polisą).”;

6) w § 18 uchyla się ust. 3 i 4;

7) w § 25 pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) wyrządzone umyślnie przez Ubezpieczającego lub osobę, z którą Ubezpieczający pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym; w razie rażącego niedbalstwa odszkodowanie się nie należy, chyba że zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności.”;

8) § 29 ust. 3 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„3. W granicy sumy ubezpieczenia i z zastrzeżeniem postanowień § 30 i § 33, odszkodowanie obejmuje.”;

9) uchyla się § 31;

10) uchyla się § 32;

11) § 33 otrzymuje brzmienie:

„§ 33 Jeżeli nie zniesiono franszyzy redukcyjnej, ustalone odszkodowanie, zgodnie z § 28-30 pomniejsza się o kwotę 300 zł chyba, że franszyzę redukcyjną ustalono w wyższej wysokości.”;

12) § 35 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Nie przechodzi na TUZ TUW roszczenie Ubezpieczającego przeciwko osobom, z którymi Ubezpieczający pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, chyba że sprawca wyrządził szkodę umyślnie.”.

2. W Aneksie nr 1 zatwierdzonym Uchwałą Zarządu TUW „TUZ” nr U/50/2007z dnia 18 lipca 2007 roku w § 8 uchyla się ust. 6.

§ 2

Niniejszy Aneks został zatwierdzony Uchwałą Zarządu TUZ TUW nr U/30/2017 z dnia 25 stycznia 2017 r. i ma zastosowanie do umów zawieranych od dnia 01.03.2017 r.